

1. TUDOSÍTÓ IRODA
BUDAPEST
Postafiók 151

Tám postak
pártja in num.
No. 22471/929.

10. Telefon: 12
Havonta 116
Évre 690, egy
évtizedre 12, e.
Előzetes díj:
„A KELET”
hosszú időtartam
a. Cikkünk utána
névük megjelölésére

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ara 3 lej

Szerda, május 4.
1938—5698. Ijár 3.
XXI. évf., 99. szám.

MAJUS 3. 11

ezmény életbe-
árt vezetője meg-
Spanyolországgal,
e, hogy erre nem

— folytatta be-
no gróf szóbelileg
lasország tartóz-
béstől, ami nehéz-
égeket okozhatna
sztrációnak. Más-
séget vállalt arra,
lesztinában Olasz-

ellenes y lengyel- eskában

zka névül városkát-
enes tüntetők szét-
a tüntetés során
ek. A kis városka
ruda helyreállítani
diag az adott okot,
adó lakosa ráírott

ra értékű pusztult a ülögép- során

ek más helyen be-
meneteli hírei re-
A repülőgépka-
szmillo líra értékű
re ugyanis egy pá-
tjával igen nagy-
t az albán király-
megmaradt éksze-
bizottja a szeten-
pírtott vizsa-
értékes ékszerkész-
mútán a repülőgép

konzul teát ana kórus ére

sek cluji cseh kon-
hott az itt vendég-
"kórus és zene-
oknak tiszteletére,
Uzhorod polgár-
szatartotta a cseh
lyel május elsejét
é avatták. Az ün-
a mindenütt a pol-
ajlottak le.
stea Vasilescu tá-
est parancsnoka,
el prefektus, dr
or, Iuliu Hatlegan
gan professzorok
ai rektor, dr Dumca
s, Sofia Metes és
román nőgyógye-
kelkedett hangulat-
véget.

Bató Lajos, a Ke-
romániai központi
érkezett. A kiváló
meginduló Galli

Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 16.
13-60.

Sinaia, ezrekilencszáz- hacmincnyolc

Csaknem két évtizede annak, hogy a há-
rom utódállam: Románia, Jugoszlávia és
Csehszlovákia megalakították a kisantantot.
Azóta a három állam külügyminiszterei min-
den évben kongresszusra ülnek össze —
Belgrádban, Prágában, vagy Sinaiaiban, hogy
megvitassák és lemjérjék az időben és térben
lezajlott ama világeseményeket, melyek a
három utódállam politikai, társadalmi és gaz-
dasági életét a legközelebről érintik.

A kisantant megalakulása óta nem egy
vihar, nem egy veszélyes világhelyzet felhői
vonultak el a kisantant-államok fölött. Vál-
ságok, kritikus helyzetek nem egyszer tettek
próbára a három állam politikusaiknak ide-
geit; a világpolitika alakulásának földrengé-
sei nem egyszer éreztették közvetlenül hatá-
sukat Belgrádban, Bucarestben és Prágában.
Am a kisantant megalakulása óta a most,
1938 májusában Sinaiaiban összeülő kisan-
tant-kongresszus az, mely az összes eddig
lezajlott kongresszusok között a legsúlyo-
sabb kérdésekkel kénytelen megbirkózni.

A sinaiai kongresszuson résztvevő állam-
férfiak egy olyan remény lezajlott történelmi
földcsuszamlás közvetlen hatása alatt fogják
megtartani tanácskozásukat, amelynek ej-
hárítása csaknem két évtizeden keresztül a
kisantant-államok külügyi politikájának
egyik leglátározottabb célkitűzése volt.

Az Anschluss megtörténtevel a pángermán
nyomás kétségtelenül közelebb került Kelet-
és Délkelet-Európa államainak határaihoz,
amelyeknek belső életében is jelentős válto-
zásokat idézett elő a nagy történelmi for-
dulat.

A kisantant államainak egyik tartópillére:
Csehszlovákia nemcsak közvetlen szobrába ke-
rült a pángermán örvénylésnek, hanem nem-
zeti szuverenitása, sőt területi érintetlensége
is soha nem sejtett viták áramába kapcsolód-
ott.

A történelmi tapasztalatok szerint a nagy
és közvetlen veszélyek nemcsak arra alkalm-
osok, hogy a természetes összetartozások-
kat fokozzák, hanem arra is, hogy megbont-
sák azokat. Amióta a pángermán terjesz-
kedési vágy minden erkölcsi és európai érde-
ket félretelva a kisantant-államok határain
is átszűrömlött: számos olyan hang merült
fel, amely a kisantant-államok közeli szét-
hullását és érdekszövetségének meglazulását
hirdette meg.

Ezek a híresztelések természetesen valót-
lanoknak bizonyultak, de az tagadhatatlan,
hogy a kisantant-államok szoros együtt-
haladásában az utolsó években némi lazulás
állott be, amit az egyes tagállamok védekező
ösztonai inspiráltak.

A most, Sinaiaiban összeülő kisantant-
értekezlet olyan légkörben ül össze, amely-
nek sűrűsége és feszültsége összehasonlítha-
tatlannal erősebb, sokkal több diplomáciai ér-
zéklet, átkéntést követelő, mint amennyit az
összes eddigi problémák igényeltek.

Ha a múltban a tévovázás, az elodázás
erénynek számíthatott, egy a dolgok mai
állása közepette ez a magatartás könnyen
végzetessé válhat. Ma már a kisantant
államai számára nincs adva az a lehetőség,
hogy pusztán diplomáciai erőfeszítésekkel be-
folyásolják az egész európai emberiség fölött
lebegő végetet, mert hiszen maguk a nyu-
gati hatalmak is, mint az a legutóbbi londoni
tanácskozásokból kiderült: a pozitív állásfog-
lalás s a pozitív felkészülés álláspontjára
helyezkedtek.

A gondok megnövekedése új és erőteljes
gondolatokat követel azoktól az államférfiak-
tól, akik a sinaiai értekezlet zóldasztala köré
ülnek, hogy a fennforgó európai problémák-
kal kapcsolatban a saját felfogásukat is pon-
tosan körvonalozzák. S ez minden bizonytal-
an meg is fog történni. A sinaiai értekezlet
előreláthatólag félreérthetetlenül le fogja
szögezni álláspontját és várható viselkedését
arra az esetre, ha a pángermán fenyegetés tes-
telt ültene és Csehszlovákiát az Ausztriában
használt módszerekkel próbálná megtámadni
nemzeti létében és állami szuverenitásában.
Ezen az értekezleten valószínűleg szó fog
esni a londoni tanácskozásokról is s a há-

Tatarescu Párizsban fontos tanácskozásokat folytatott Bonnet külügyminiszterrel

PÁRIZS, május 3. (Rador.) Georges Bonnet külügyminiszter ma ebédel adott
a Párizsban tartózkodó Tatarescu tiszteletére. Jelen voltak az ebéden Cesianu ro-
mán követ, Gh. Sibiceanu, Guy la Chambre légügyi miniszter, Mistler, a kamara
külügyi bizottságának elnöke, Leger, Mas sigi, valamint mások is.
Újabb párizsi jelentés szerint Tatarescu megbeszéléseket folytatott Bonnet,
Mandrel miniszterekkel és Gamelin tábornokkal.

Kisebbségi kormány- biztosságot állítottak fel a miniszterelnökségen

Az ország egyik főméltóságát fogják kinevezni kisebbségi
kormánybiztosnak

Bucaresti, május 3. A kultusz- és műve-
szeti minisztérium mellett működött kisebbsé-
gi direktorátust áttették a miniszterelnök-
ségre.

A vonatkozó rendeletétörvény így hangzik:
1. szakasz: Május 1-1 kezdettel a kultusz-
és művészeti minisztérium kisebbségi
igazgatósága áttétetik a miniszterelnökségre
és kisebbségi kormánybiztosságnak fog ne-
vezetelni.

2. szakasz: A kisebbségi kormánybiztosság
hatáskörébe tartozik: a) ellenőrizni, hogyan
alkalmazzák az állam keretében a törvény-
hozási és közigazgatási intézkedéseket a ki-
sebbségekkel szemben; b) beavatkozni vala-
hányszor szükségesnek tartja ezen intézke-
dések pontos és egységes alkalmazása érde-
kében; c) tanulmányozni azokat a kérdése-
ket, amiket az ország törvényhozása tenne
fel a kisebbségekkel szemben és az illetékes
hatóságoknak olyan megoldásokat javasolni,
amiket általános érdeklőknek fog tartani.

3. szakasz: Hatáskörének betöltése végett
a kisebbségi kormánybiztosság a miniszter-
elnökség útján el fog járni az illetékes ügy-
osztályok vezetőinél, hogy a szükségesnek
tartott intézkedéseknek szabad folyást en-
gadjenek.

4. szakasz: A közhatalóságok a kormány-
biztosság véleményezését fogják kérni azon
intézkedések felől, amiket szükségesnek tar-
tanak vallási, oktatási téren és általában
minden, az állam keretén belüli kisebbségek
életét érintő kérdésben. Minden szolgálati
és információkkal fog szolgálni és rendelke-
zésre fog állani a kisebbségi kormánybizt-
osságnak a hatáskörével kapcsolatosan szüksé-
gesnek mutatók bizonyító anyaggal.

5. szakasz: A kisebbségi kormánybiztosság
vezetésével a miniszterelnök javaslatára
királyi kézirat útján az ország egyik fő-
méltósága kaphat megbízást.

6. szakasz: A kisebbségi kormánybiztosság
működéséhez szükséges kiadási tételket be-
írják a miniszterelnökség költségvetésébe.

7. szakasz: A kisebbségi kormánybiztosság
ügyosztályainak beosztását és működési sza-
bályzatát végrehajtási utasítás fogja meg-
állapítani.

• Rendeletétörvény a rendőrségi alap
bevételeiről

Bucaresti, május 3. Rendeletétörvény útján
ratifikálták a belügyminisztérium azon ren-
delkezését, aminek értelmében a miniszter-
ium közvegi különböző illetékeket bevételez-
nek azon helyiségektől, amelyek éjjel a tör-
vényes zárórán túl nyitva tartanak. Engedé-
lyezték továbbá, hogy a rendőri hivatalok
bizonyos sürgősségi díjat vegyenek be az
ellenőrzésnek alávetett idegenektől s minden
rendőrséghez intézett kérésre építkezési bé-
lyeget ragasztassanak. A befolyó összegek-
ből építkezési alapot létesítenek. Ide fogják
fordítani az idegenellenőrzési törvény alapján
kivetett bírságokat is.

A rádió- és filmsztylát a belügy-
minisztériumba helyezték át

Bucaresti, május 3. A rádiótársaság, ide-
genforgalmi hivatal és filmcenzura osztályo-
kat a belügyminisztériumba helyezték át a
miniszterelnökségre.

Sztojadinovic elindult Sinaiaiba

Belgrad, május 3. Sztojadinovic kül-
ügyminiszter délután két óraker elutazott
Belgrádból Sinaia felé. A külügyminiszter
kíséretében van Andric helyettes külügy-
miniszter, Protici kabinetfőnök és Dukov-
ci, a köponti sajtóiroda főnöke. A külügy-
miniszter az állomáson a kormány összes
tagjai, valamint a román és a csehszlovák
követek bucsuztatták.

mai világhelyzetben ezek a szempontok olyan
kicsinyű zsugorodtak össze, hogy a nagy
kérdésekkel szemben minden jelentőségüket
elveszítették.

Mind ezek alapján joggal féltelhetjük fel,
hogy a Sinaiaiban összeülő kisantant-értekez-
let nemcsak a komoly, sőt komor meggon-
dolások konferenciája lesz, hanem a nagy el-
határozások is. Míg a többi kisantant-
értekezlet viszonylagos szélesed és bár
jelentős, de nem végzetes morálások kö-
zepette zajlottak le, addig a most összeülő
konferencia olyan világtörténelmi fordulatok
elfestésén ül össze, amelyek népek, sőt egész
Európa sorsát dönthetik el.

S éppen ezért figyelmiünk fokozottan for-
dul a sinaiai értekezlet felé. (s. 1.)

VILÁG TUREK

Csangkajsek véleménye

A távolkeleti harctéren beállott jelentős
változások alkalmából John Gunther, az
amerikai Nana hírlapügynökség tudósítója
felkereste Csangkajsek tábornokot. A tá-
bornagy csak nagyon ritkán beszél a nyil-
vánosság előtt, így annál nagyobb a jelen-
tősége annak, hogy a következőkben ő ma-
gyarazza meg — az említett újságitró fel-
kérésére — hogyan sikerült az egyesült
Kinának most már több, mint kilenc hó-
napos küzdelemben a japánokkal szemben
helytállva, feltartóztatni a japán előnyo-
mulást, holott a japánok meg voltak győ-
ződve arról, hogy „három hét alatt végez-
nek az egész kínai kérdéssel”.

A beszélgetés körülményei már maguk
érdekesek. Közél a frontoz, tompa ágyu-
dörgésben... a hírek egyre-másra érke-
nek. A japánok egymás után indítják tá-
madásaikat a kínai állások ellen, de egyet-
len egy lépést sem tudnak előrejutni. A
harctérről érkező hírek özönében jelenti a
Kuomintang egyik képviselője, hogy
Csangkajseket a Kuomintang legfőbb ve-
zetőjének választotta meg és teljes hatalmat
ruházott rá. Annnyit jelent ez, hogy Csang-
kajsek tábornagy átvette a párt és az ál-
lam vezetését egyaránt, vagyis ugyanaz a
helyeztetés Kinában, mint Hitlernek Német-
országban és Sztalinnak Oroszországban.
A tábornagy azonban ezt a megbízást csak
ideiglenesnek tekinti és mielőtt véget ér
a háború, ismét vissza akarja állítani a
demokratikus államformát.

A tábornagy mindenekelőtt a politikai
és hadi helyzetről számol be. Az a kilenc
hónap — mondja — amely Japán környe-
telen támadása óta eltelt, megtanította a
japán hadvezetőséget arra, hogy a kínai
nép még sem olyan gyenge és tehetetlen,
mint ahogy azt képzelték. Megtanulták a
japánok, hogy a kínaiak hőies kitartás-
sal tudnak küzdeni függetlenségükért. A
kínai népet egyáltalán nem demoralizálja
a japánok leirhatatlan kegyetlensége. A
nemzeti vesztély tudatában minden kínai
összefogott a haza védelmére. A kínai nép-
nek meg van a bátorsága és akarata a
győzelemhez, ha a kínai hadsereg felsze-
relése nem is olyan tökéletes, mint a japá-
noké. Ezt azonban pótolja a kínai nép
magyszerű szelleme, amely minden nélkülö-
zést hajlandó elviselni a végső győzelem
reményében.

Békéről persze mindaddig nem lehet be-
szélni, amíg Japán lábbal tiporja Kina szu-
verénitását. Addig még csak ki-
látás sincs a békekötésre, amíg Japán nem
ébred esztelensége tudatára. Kina addig
fogja folytatni a harcot területi és kor-
mányzati integritásáért, amíg Japán vég-
kép le nem mond hódító szándékairól.

A tábornagy nagyon exaktan megma-
gyarazza azt is, hogy minek tulajdonítha-
tó az, hogy a kínai ellenállás most össze-
hasonlíthatatlanul erősebb, mint 1931-ben.
1931-ben Kina egyszerűen nem tanusított
ellenállást Japannal szemben, mert akkor
még hitt a nemzetközi szerződések sérthe-
tetlenségében. Kina bizott a Népszövetség-
ben és remélte, hogy Genf megvédi az
alapkormány rendelkezési értelmében. Saj-
nos, a Népszövetség csődöt mondott. És
senksem sietett 1931-ben Kina segítségé-
re. Japán ezen annyira felbátorodott, hogy
tavaly elindult egész Kina meghódítására.
A kínaiak akkor azonban már tisztában
voltak azzal, hogy milyen sors vár rájuk,
ha nem védekeznek. Épp ezért nyultak
fegyverhez. Az utolsó kilenc hónapban
Kina olyan szenvedéseken ment át, mint
amilyen talán még egyetlen nép sem.

Csehszlovákia felkészül a háborúra

„Csehszlovákia csak mint szabad, szuverén és mai határai között létező állam tud egzisztálni“. A csehszlovák haderő kitünő szervezetsége és felkészültsége

Alábbi tárgyilagos és fölötté érdekes cikket a „Neue Zürcher Zeitung“ Prágába küldött A. A. munkatársa íta Csehszlovákia fővárosából a nagytekintélyű svájci újságnak.

Prágában az utóbbi időben sokat beszélnek a háborúról. Beszélnek kormánykörökben, beszél a békés kereskedő a boltjában, az újságíró, a liftboy és aggódva beszélnek róla a cseh asszonyok, akiknek fiaik már katonaköteles korban vannak. A csehszlovák kormány mindenestre el fog menni a legvégső határig, hogy elkerülje a Németországgal való összecsapást. E lehetőségek határai már ki is bontakoznak egy

ugyvezett kultúraautonómiában. Ezentúl Prága aligha fog engedelményeket tenni. Ha másként történe, akkor a többségi nép bizonyára hatalmas és félreérthetetlen vétőt emelne. Nem frázis az, amit egyre hallok ebben a városban, hogy tudniillik nem engednek semmilyen körülmények között és semmiféle nyomásnak abban az esetben, ha a szudeta-németek ragaszkodnának Henlein követeléséhez. Akik a csehek közül nemet mondanak — és ezt minden cseh mondja — nyilván számolnak a következményekkel. Ez pedig nem egyéb, mint háború Németországgal.

Kik az okai a mai helyzetnek?

A harctól a pacifista és filozófus Masaryk sem riadt vissza, mert úgy vélte, hogy a függetlenségért és a szabadságért való harc háborúban csúszosodik ki. Azt állította, hogy nép, amely nem tud küzdeni szabadságáért, nem is érdemli meg szabadságát. A lajai bölcs szelleme pedig még ma is elevenen él Csehországban. Olyan olyan toronymagasságban állott a politikai harc kicsinyességei fölött, hogy képtelenség volt az államot maradék nélkül az ő eszméivel telíteni. Lehetetlen volt minden altisztet, minden postászt, minden adószívesítőt és megyefőnököt az elnök csodálatos emberiségének szellemével átítani. Minisztereinek nagyrésze sem tudta megérteni az ő tanait. De éppen e kis okok idézték elő azokat a nagy hatásokat, amelyek ma az államot szakadással fenyegetik. Masaryk igazi tanítványai elismerik, hogy a németek sok igazságtalanságot voltak kénytelenek elszenvedni. Ez az igazságtalanság különösen a napi élet apróságaihoz mutatkozik. Alkotmányjogiilag a németek rendelkeznek mindama jogok fölött, amelyeket a kisebbségi státus előír, az országban olyan pozíciójuk van, mint egyetlen ország kisebbségének sem. De voltak tisztviselők, akik nem tudták elnyomni magukban rendőri lelkületet. Voltak bosszualló és sovén szatrapák, akik az ország egykori urainak, a németeknek vissza akarták fizetni mindazt, amit a monarchia idejében a cseheknek el kellett tűnőnek. Sikanériák egész sorozatát követték el ott, ahol e bosszantásoknak semmi indoklottsága nem volt. Ha egy német anyóka eljött Aussigból, hogy megajánogassa Prágában élő fiát, a rendőr, akihez német nyelven fordult, vállát vonogatta és büszkén mondogatta, hogy kukkot sem ért abból, amit mond. Baxa volt prágai polgármester a városi ügyvezetésben kicsinyes németellenes politikát folytatott és jó ideig tartott, amíg ezek a dolgok eljutottak az elnök füléhez. Masaryk maga igyekezett rendet teremteni és Benes hasonló szellemben dolgozott. Amikor ezeket a dolgokat meghallotta, így mondogta ezt el nekem az elnök egyik közeli barátja — hangosan kifakadt: „Ezeknek a hülyeségeknek azonnal meg kell szünnök!“ — mondogta. — Azt hittem, hogy külügyminiszter vagyok és csak a külügyekkel kell törődnöm. Kollégáimat a belügyminisztériumban sokkal okosabbnak tartottam.“

A belügyminiszter azonban kikérte magának a külügyminiszter beavatkozását, a törvénykönyvet buzdogni lapozgatták, a belügyminiszter, a polgármester, a csendőrök továbbra is azt csinálták, amit éppen akartak. Belemaróvirozták az államot abba a helyzetbe, amelyben ma leledzik.

Benes és Hitler

Ha a dolgok mélyére tekintünk, megállapíthatjuk, hogy az ideológiai harc két férfi körül zajlik: Hitler és Benes körül. Két élő antitézis méri össze erejét. Egykor honfitársak voltak, mindketten osztják polgárok. Hitler germán, aki politikai koncepcióját önmaga építette ki, egy koncepciót, amely a régi német hősmondák misztikumában gyökerezik. Benes viszont szláv és intellektuális, aki nyugat felé orientálódik tanítványa Masaryknak, a filo-

zofusnak, aki a hitleri gondolatvilágot nemcsak elutasítja magától, hanem egyszerűen meg sem értette. Benes annak a szellemnek a produktuma, amely Versaillesben diadalmaskodott. Mindig is a német-ség ellen harcolt és pedig azért, mert a cseh népet évszázadokon át elnyomta. Egyben reprezentánsa a népszövetségi ideológiának, a kollektív biztonsági elvnek, a párizsi békeszerződések szentségének. Mindez pedig olyasmi, ami ellen Hitler 18 év óta harcol.

A csehszlovákiai németek nem akarnak többé, mint kisebbség szerepelni. Most már nem kisebbségi jogokat akarnak, hanem államalkotó nép akarnak lenni és politikai autonómiára törekvenek. Mit jelent ez? Amikor ezt a kérdést feltettem, mindig ezt válaszolták: Ez olyasmi, amit Svájcban az egyes néptörzsek gyakorolnak. Igen ám, de Svájcban az egyes nemzetiségek szoros tömegekben laktak, ami — ves-sünk csak egy pillantást a nemzetiségi térképre — nem áll a csehszlovákiai németekre. Mit akarnak? Akarnak a szudeta-területeken német katonákat, német tisztviselőket és német önkormányzatot a köz-igazgatásban. Vagyis „államot az államban“ — mondják a csehek. Ha azonban a csehek a kisebbségi német népet államalkotó néppé emelnék, ez az államot olyan irányban befolyásolná, amely jóval tul-megy azokon a jogokon, amik a németeket számamánjuknak megfelelően illetik.

Henlein és Berlin

A németek és csehek közötti ellentét komplikálódik azzal a kétségtelen tény-nyel is, hogy Henlein követeléseit Berlinben formulázták, nem pedig Prágában. Nem akarja a szudeta-németek állítják fel a pártvezér követeléseit, mint inkább

Seyss Inquart példájára...

Ha tehát még sem? — akkor jöjjön a háború — mondotta mindenki nekem Prágában. Csehszlovákia el van szánva határai sértelessége érdekében a háborúra is. Számolnak azzal, hogy egy szép napon Németország ultimátumot fog küldeni azzal, hogy a szudeta-német követeléseket haladéktalanul teljesítsék. Ha az ultimátumot elutasítanák, akkor a német csapatok bevonulása lenne a válasz. Számítanak más lehetőséggel is és pedig azzal, hogy a német lakosság fellázadna és akkor Henlein Seyss Inquart példájára Hitlerhez folyamodna az intervencióért. Mind a két eset Csehszlovákia számára casus belli jelentene.

Egy magasállású urat megkérdeztem, vajon komolyan hiszi-e, hogy Németországot ebben a háborúban le lehet győzni. Az illető ur a következőt válaszolta: „Fellelőtlenül beszélnek, ha azt mondanám önnek, hogy feltétlenül megnyerjük a háborút. De mi az a nép vagyunk, amely megszokta a harcot és a szenvedést. A mi történelmünk nem egyéb, mint a feljutás és elmerülés hullámzása, a szabadság és elnyomás állandó változata. Legyőzve lenni a nép szabadságáért, semmi-estere sem becselendő dolog; becselendő inkább a görnyedés és a kegyelem könyör-gése. Csehszlovákia csak mint szabad,

Mily kár

ezért a
szép harisnyaért!

A leszaladt szem tönkretette. Helyes mo-sás ezt megakadályozta volna. A selyem feszes és ruganyos marad — ha Lux szappanpehellyel mossuk.

LUX hideg vízben is azonnal habzik

Csehszlovákia saját erejére tá-maszkodik

a Wilhelmstrasse hatalmasai. Azt pedig mindenki tudja Prágában, hogy Berlin kül-politikai célokat követ azzal, amikor a szudeta-németek autonómiáját követeli. Azt akarják elérni vele, hogy Csehszlovákia kapcsolódjék le a francia szövetségről, de ennél is fontosabb Berlin számára, hogy Csehszlovákia bontsa fel Szovjetorszo-zsággal való kapcsolatát. Azt hiszik, ha a szudeta-németek államalkotó néppé válnak, akkor ők irányíthatnák, de legalább is erő-sen befolyásolhatnák Csehszlovákia kül-politikáját. Mindezt tudniillik annak el-lenére, hogy erős parlamenti képviselők van, a szudeta-németek az ország kül-politikai sorsára nem gyakoroltak befolyást. A helyzet azonban megváltozna — gondol-ják Berlinben — ha a csehszlovák néme-tek már nem lennének kisebbség.

A követelések teljesítését a csehek nem honorálhatják. Beszéltem az elnök környe-zetéből valakivel, aki kijelentette, hogy Benes és kormánya mindent meg fognak tenni, hogy a németek kívánságait teljesít-sék. Szó van róla, hogy a nyelvkérdésben egészen messzemenő könnyebbségeket ad-janak a németeknek. Huszonkét százalék német nemzetiségi állami hivatalnokot kapnak, az iskolakérdésben is nagy előz-kenységet fog tanúsítani az állam és pénzt fog adni az elszegényedett német vidékek felszegélyezésére. Mindezt megkaphatják a szélsőséges irányzatok honorálására, de „államot az államban“ nem fognak kap-ni. Benes ismételtén kijelentette környe-zetének, hogy soha az életben nem fog alá-írni egy dekrétumot, amely a szudeta-né-metek számára autonóm területet biztosít. Nem akarja és nem fogja Masaryk élet-művét elpusztítani.

Csehszlovákia azonban nem annyira az idegen segítségre támaszkodik, mint saját erejére. Reguláris hadserege a legmoder-nebbül van felszerelve és felfegyverkezve és még abban az esetben is hatalmas erőt jelent, ha a német és magyar katonákat, mint megbizhatatlanokat levonnák. A csapa-tokhoz hozzájárul még másfélmillió ka-tonailag kiképzett szokol, hétszáz ezer ka-tonikus tolnász, 750 ezer szocialista tor-nász, akik abszolút nemzet és hazafias ér-zelmektől vannak áthatva. A csehek szer-vezetsége mintaszerű; ebben a tekintetben ők a szláv „poroszok“. Az egész országot egy hatalmas erődgyűrű veszi körül. A berchtesgadeni találkozás után azonnal megkezdtek megerősíteni az osztrák ha-tárt és ujabban fokozottan folynak az erőd-ítési munkálatok. Minden katona jól tud-ja, miről van szó: a házáról, az udvaráról, a gyermekei jövőjéről. Az egész csehszlo-vák népet ez a szellem hatja át. A fősze-relési ipar fokozottan dolgozik.

Amilyen erős egy 15 millió lakossal ren-delkező állam csak lehet, olyan erős Cseh-szlovákia. A nép pedig tul minden pártál-láson, egységes abban az elhatározásban, hogy harcolni és meghalni akar független-ségéért.

Még egy, amit nem szabad elfelejteni. Nemcsak politikai megfontolások nem en-gedhetik Csehszlovákiát lemondani egy másik hatalom javára a szudeta-németek tartományáról. Gazdasági okok is közre-játszanak abban, hogy a németek által la-kott vidéket ne engedjék át. Ezen a vidé-ken ugyanis a csehszlovák ipar hatvan százalékát működik, mint ahogy az egykori monarchia iparának 80 százaléka a mai csehszlovák földön volt. Minthogy a poli-tikai autonómia — csehszlovák körök szer-int — nem jelentene egyebet, mint en-nek területnek kezdődő elszakadását a köztársaságtól. A nép egzisztenciáját ren-dítené meg az ilyen változás és ezért nincs alternatíva a kérdések körül.

Az új közigazgatási törvény megállapítja a községi adókat

Bucuresti jelentések szerint az új köz-igazgatási törvény tervezete elkészült és azt Armand Calinescu belügyminiszter a most folyamatban levő utolsó ülésszak után a napokban teszi át a törvényalkotó tanács-hoz.

Az új törvénynek több olyan intézkedése van, amelyek gazdasági jellegűek. Így a vásártartások jogát is érinti, amelyet a ki-nevezett primárok hatáskörébe utal át, azon-ban tekintettel van a kereskedelmi és ipar-kamarák eddigi szerzett jogaira is.

Az új közigazgatási reform a községi és megyei illetékekre vonatkozólag is több re-formot tartalmaz. Így pontosan megállapítja, hogy a községek és a megyék mily illetéke-ket, adókat szedhetnek, annak előírásával, hogy ezek az adók kikre és mily mértékben róhatók ki.

Mire tanít az európai zsidósors?

Irta: Bató Lajos

Gyorsított időben élünk. Az események oly szédítő gyorsasággal peregnek le előttünk, hogy alig tudunk követni járásukat. De annál inkább érezzük őket.

Még csak nyolc héttel ezelőtt milyen más volt az európai zsidóság helyzete, mint ma! Az osztrák zsidóság horizontján láthatók voltak ugyan már sötét felhők, de közvetlen veszély még nem fenyegette létét. A magyar zsidóság még mindig — és a fennálló törvények szerint joggal — az egyenlőség tudatában ringatózott. A csehszlovák zsidóság pedig büszke volt hazájának demokratikus voltára és közelgő veszélyre egyáltalában nem gondolt. Rövid nyolc hét elegendő volt ahhoz, hogy ezt a helyzetet alaposan megváltoztassa.

A cionizmus sohasem kívánta azt, hogy az események így brutálisan bizonyítsák be tanainak igazságát. A nemzetközi politika kulcsa azonban nincsen kezünkben és így nem marad egyéb hátra, minthogy levonjuk a tanulságokat a történelmi fejlődésből.

Mindenekelőtt arról van szó, hogy azok a zsidók, akik eddig távol állottak tőlünk, ismerjék fel a helyzet komolyságát és kapcsolódjanak be sorainkba. Nem arról van szó, hogy a galut országokban pozícióikat feladjuk. Meg kell őket védenünk minden erőnkkel. De egyúttal — mint ezt minden küzdő hadsereg megteszi — meg kell építenünk a hátunk mögött azt a védelmi vonalat, amelyre szükség esetén visszavonulhatunk.

Ez a védelmi vonal pedig csak Erec Jisráel lehet. Lesznek bizonyára országok, amelyek az Egyesült Államok elnökének felhívására készek lesznek kapukat egy kis résznyire kinyitni zsidó bevándorlók előtt, de sajnos nagymértű bevándorlást lehetőséggel ezen akció során nem számolhatunk. Néhány ezer zsidó család egzisztenciáját meg fogjuk mentetni ezen országokban, de a zsidó kérdés megoldását, avagy számba jövő tehermentesítést ez a galutnak nem jelent. És még egy aggodalom tölti el lelkünket. Vajon az új bevándorlási hullám nem jelent-e csakis ideiglenes menekülést? Vajon a bevándorlási államokban nem fog-e antiszemita mozgalom kialakulni, amely megmérgezi és veszélyezteti szegény vándorló testvéreink létét?

Két kézzel és hálással szívvel kell elfogadni az Amerikra kivirta kivándorlási lehetőséget, de tudnunk kell, hogy ez nem jelent megoldást. Megoldást csak egy ország jelenthet: Erec Jisráel. Itt nem vagyunk túrt elem, itt jog alapján telepedünk le. Az ösök szellemével átitatott és vérvél áztatott földön építjük fel népünk országát. Itt nem felmondástól rettegő szelleme vagyunk, itt édes anyánk házába térünk vissza, amely a haza érzetét varázsolja a zsidó lelkébe.

Igaz, hogy most még Erec Jisráelben zsidó vér folyik, hogy az országban még nem állt vissza teljesen a rend és nyugalom. De vajon nem kellett-e minden népek vérről áldoznia hazájának és szabadságának kiküzdéséért? Nézzünk körül Európában. Minden nemzet történelme igazolja ezt. Mi sem vagyunk kivétel és ha komolyan akarjuk, hogy Erec Jisráel újból felépüljön, hogy védelmi vonalunk legyen, amelyre oly égető szükségünk van, akkor áldozatot kell hoznunk.

A vérből áldozatot meghozza az erעי új zsidó nemzedék, amely szívvel-lelkel ezen a földön csügg. És ha tőle függne, az arab terrort már gyökerestől kiirtotta volna. A galut zsidóságára sokkal könnyebb feladat vár: csak anyagi áldozatot kér tőle az országépítés szent munkája. Nem az erעי zsidóságnak kell a pénz, nem a galutól kéri a galut számára. Hogy megszerezhessük a letelepítésre szükséges földet, hogy a zsidók százai az országba jöhessenek.

[Mert az országépítés központi problémája: a föld. Azelett — a kezdet évtében — minden rendszer nélkül ott vettünk földet, ahol kaptuk. Ma megváltozott a helyzet. A zsidó

államalapítás terve egészen új feladatok elé állított bennünket. Most a Galut megváltását követeli tőlünk a zsidó ország sorsa. Az északi határ megvéde és biztosítása azt kívánja, hogy megváltásunk Galileát. Ha a zsidó nép a galutban megteszi kötelességét, akkor új 300.000 lélek telepedhetik le Erec ezen részében. Ma még ki sem számítható perspektívákat nyújtana ez az új kolonizáció.

A technikai bizottság, amelyet a mandá-

tumi kormány küldött ki, megérkezett az országba és rövidesen megkezdte tanulmányait, hogy új határokat ajánlhasson. A tengerpart virágzó narancsait, a ldkötöket, Erec Jezeelt virágzó rónáival és sűrű telepítéssel nem vehetik el tőlünk. Másrészt áll az ügy északon, Galileában, ahol még keveset alkottunk, ahol még csak most kezdjük meg a telepítést. Itt fait accompli-t kell teremtenünk ama nagy területnek megszerzése útján, amelyet a Keren Kajemeth a zsidó néptől követel.

Vele együtt a galut zsidókérdése követeli új bevándorlási lehetőségek új módon való megteremtését. Most érkezett el Erec Jisráel felépítésében a legkomolyabb pillanat. A galut zsidóságát most a szó. Bizzunk benne, hogy meg fogja érteni a sorsdöntő órának pozzaintézett szövegét.

Az oradeai Chevra Kadisa jubileumi ünnepe

Oradea, május 3. (Az Uj Kelet tud.) Impozáns keretek között zajlott le vasárnap délelőtt az oradeai Chevra Kadisa jubileumi ünnepe.

Az ünnepeget tisztújító közgyűlés előzte meg. A közgyűlése Nussbaum Sámuel javaslatára örökös elnöknek választották meg Gellisz Gyulát, a Chevra agilis vezetőjét, aki az egyet fejlesztése terén óriási érdemeket szerzett. A választás alkalmából a közgyűlés meleg óvációkban részesítette Gellisz Gyulát.

A tisztújítás során egyhangulag a következő vezetőséget választották meg: Leitner Lázár elnök, Silberman József alelnök, Klein Dávid ellenőr, Deutch Ignác pénztárnok, Neumann Lipót gazdasági tanácsos és Ullmann József alapítványi gondnok. Az előjárásági tanács tagjai a következők: Freund Lajos, Nussbaum Sámuel, Reich József, Rothbart A. Ede, Leitner Sándor és Zavislag Adolf. Főgondnok: Gellisz Gyula. Gondnok: Sonnenwirth A. Sándor, Moskovits Izidor, Ullmann Miklós, Eidlitz Ignác és Grosz Herman.

A választások megejtése után a közgyűlés delegációt küldött Leitner Lázárhoz, az újonnan megválasztott elnökhöz. Leitner Lázár öt cikluson, 15 éven keresztül töltötte be ezt a tisztet, s Oradea zsidó társadalmából az alkalmából ünnepelet rendezett számára. A delegáció tagjai felkérték, hogy jöjjön az ortodox zsidó iskola nagytermébe, ahol diszközgyűlés keretében átadják neki a mandátumot, s a zsidó testületek képviselői tolmácsolják elismerésüket és jókívánságaikat.

Tizenegy óra tájban vette kezdetét az ünnepély. Gellisz Gyula választási elnök átadta a mandátumot, s rámutatott arra a hatalmas fejlődésre, amelyen az oradeai Chevra intézményei, s elsősorban a Zsidóórház, az utóbbi 15 évben átmentek. Egy lerongyolódott intézményből, egy ragyogó, modernül felszerelt kórházat csináltak. Leitner Lázárnak ebben orszolánrésze van, s ezzel az áldozatkész, páratlanul szívós munkával nemcsak Oradea, de a szomszéd megyék zsidóságát is lekötözte, amiért neki a legnagyobb elismerés jár.

Silberman József alelnök megható szavakkal üdvözölte ezután az ünnepelet. Leit-

ner Lázár működése a bizalom jegyében indult, ennek tudható be az a páratlan fellendülés. A Chevra vezetősége nevében diszközlevelet nyújt át a jublánsnak.

Bum Mór rabbi a beszédin nevében mondott üdvözlést. Utána Ullmann István, az oradeai hitközség elnöke emelkedett szólásra.

„A Chevra Kadisa — mondotta, — egyik legrégebb intézménye a zsidóságnak, fóruma és mentővára a zsidó szolidaritásnak, jótékonyágnak és áldozatkészénekn. Tizenöt esztendővel ezelőtt Leitner Lázár személyében egy olyan férfiú került az oradeai Chevra Kadisa élére, akinek vezetése mellett az egyet intézményei rohamosan fejlődnek, s aki minden energiáját arra koncentrálja, hogy a Chevra megfeleljen nagyszemély történelmi hivatásának. A tizenöt éves jubileum alkalmából az ortodox zsidó hitközség legmelegebb szerencsekívánatait tolmácsolja.”

Biró Márk az ort. zsidó iskolák, Erdélyi Jenő a Teala zsidó kórházegyesület és Weisz Lipót az agkok otthona nevében üdvözlik a jublánsot. Dr. Molnár Vilmos igazgató-főorvos a zsidó kórház orvosikara és személyzete nevében köszönti. Bámulja azt a fiatalos energiát és szívósságot, amivel Leitner elnök leküzdte a nehézségeket, s ezzel fokozott munkára inspirálja a nálánál fiatalabbakat is. Csak az tudja értékelni valóban ezt a munkát, aki Leitner elnök közelében él és látja nap-nap után azt a lendületet, amivel egyre újabb feladatokat realizál.

Az elhangzott üdvözlésekre Leitner Lázár válaszol. Köszöni, hogy eljöttek és megünnepelelték. Kezdetül fogva nem akart sokat, csak dolgozni akart és rendet teremteni a chevra ügyeiben. A társadalom megajándékozta őt bizalmával, szerencséje volt, hogy kitűnő munkatársak támogatták munkájában, ezeknek a körülményeknek köszönhető, hogy elérte azt, amit elért. Ilyen alkalmakkor az ember programot is szokott adni, ő csak azt mondja: azon az uton haladok tovább, amelyen eddig haladtam, s kérem a jószágos Teremtőt, adjon nekem erőt ahhoz, hogy továbbra is úgy dolgozhassak, mint eddig.

Az ünnepeget ezután lelkes hangulatban ért véget.

zat 560.000 lei. Óvadék 5 százalék. Információk a parancsnokságon.

Sibini arzenál: Május 7-én árlejtés acél, lemez, sárgaréz, huzal, vas, lánca, szegecs, csavar beszerzése cca. 1 millió lej értékben. Óvadék 5 százalék. Információk az arzenálnál, Sibiu, Str. Principele Nicolae.

Kikötők Autonom Igazgatósága: Május 31-én árlejtés egy 500 lóerős Dieselmotorból és egy 440 voltos egyenáramú generátorból álló áramfejlesztő csoport beszerzésére. Óvadék 5 százalék. Információk a gazdasági ügyosztálynál, Bucuresti, Str. Domnița Anastasia 16.

Bucuresti I. kerület: Május 12-én árlejtés két teherautó beszerzésére. Óvadék 5 százalék. Információk az adminisztratív ügyosztálynál.

Timisoara városa: Május 18-án árlejtés 120.000 kg. benzín beszerzésére 1.500.000 lej előirányzat mellett. Óvadék 5 százalék. Információk a primárián.

Tőzsde

Hivatalos devizaárfolyamok: egyiptomi font 696—710, holland forint 76—77, Reichsmark 38—39, pengő 26,5—27,5, angol font 679—693, olasz lira 7.172, dollár 136—139, francia frank 4.14—4.35, cseh korona 4.75—4.84, palesztinai font 679,5—693,5, zloti 23—24,5, osztrák schilling 23—24,5, svájci frank 31,5—32.

A bucaresti értéktőzsde legutóbbi jegyzései: Renta impropietarii 62,5—63, kisajátítási örökjárdék 60—60,5, Renta Stabilitási 52—52,5, Renta Desvoltării 50,5—51, Renta Inzestrării nagy címletek 83—83,5, ugyanaz kis címletekben 79—79,5, Renta Consolidării 43—43,5, adóbonok 45—46, Banca Naționala 4900—4950, Banca Românească 545—550, Creditul Industrial 700—710, Steaua Romana 440—445, Astra Romana 1080—1085, Creditul Minier 295—297, Resifa 485—490, C. Tram. Buc. 1250—1260, Mica 1385—1390.

Revizió alá vették a termelők a faipari termékek árait

Április 29-én Bucarestben értekezletet tartott a faiparosok szövetsége, melyen az összes faipari termékek árait revizió alá vették. Az új árjegyzék a napokban lesz szétküldve. Export vonatkozásban a fatermelők elhatározták, hogy a magyar piacra történő eladásoknál visszatérnek a tavalyi helyzethez. A keletre vonatkozó árakat továbbra is fenntartják.

Mi újság a külföldi piacokon?

A német kormány rendeletet adott ki, amely szerint a sillingbankjegyek forgalomképessége április 25-én megszűnt, a közpénztárak fizetésül csak május 15-ig fogadnak el sillingbankjegyeket és azután 1938 december 31-ig csak a Reichsbank pénztárai fogadják el becsérlésre, míg december 31. után a sillingbankjegyek teljesen értéktelnek vesztik. A fémváltópénzek egyelőre forgalomban maradtak, a beváltásukról a német kormány csak akkor fog intézkedni, ha az új márkaváltópénzek elkészülnek. A külföldieknek Ausztriában zárolt követeléseire a német kormány új zároltmárka (Sperrmark) típusú alkotott „Degomak” néven, amely Ausztriában idegenforgalmi célokra felhasználható.

A londoni Cityben élénken kommentálják a német kormányok azt a tervét, amely szerint Ausztria külföldi kölcsöneivel kapcsolatban kényszerkonverziót akar keresztülvinni és a külföldön levő — különböző valutákra szóló — osztrák államadóssági címleteket papírmárka címletekre akarja becsérelni. A londoni City határozottan ellenzi a kényszerkonverzió tervét és akció indult, hogy a kényszerkonverzió esetén az angol kormány ismét kényszerkliringrendszer és más pénzügyi rendszabályokat alkalmazzon a német kormányval szemben. A kényszerkliringrendszer egyébként két évvel ezelőtt nagyon sikeresnek bizonyult a német kormányval szemben, amikor a Dawes- és Young-kötvények kényszerkonverzióját tervezte a német kormány.

A bucaresti Redeventa petróleumvállalat a portugál állammal egyezményt kötött a lisszaboni petróleumfinomító felállítására és kihasználására. A lisszaboni petróleumfinomító egész Portugália területén kizárólagossági jogot kapott petróleumfinomításra. Ugyanekkor a Redeventa kapta meg egész Portugália petróleumszükséglete 50 százalékának ellátását is.

KÖZGAZDASÁG

Az iparvállalatok kötelesek bejelenteni a forgalmi illeték kiróvása végett saját közbeeső termékeiket

A pénzügyminisztérium összeállított már egy kimutatást a forgalmi adó alá vonható közbeeső termékekről, de ezt még nem tekintí véglegesnek. A minisztérium az egyes iparvállalatok kötelességévé teszi, hogy a saját esetekben felmerülő közbeeső termékeket forgalmi adóra bejelentésük, vagy ha e tekintetben kételyeik vannak, a pénzügyminisztériumtól kérjék felvilágosítást. Az ilyen közbeeső termékek ismérvei a kiadott rendelkezések szerint a következők: A vámtarifa valamelyik tételéhez tartozzanak, más feldolgozó vállalatoknak kezdő anyag gyanánt szolgálnak, melyet ezek forgalmi adóval megterhelve vásárolnak, végül egy befejezett gyártmánynak legfontosabb alkotó anyagát képezik.

Árlejtések

Határozhattestparancsnokság, Bucuresti: Május 7-én árlejtés fehér nadrág, fehér blúz, szallagok, kék gallér, fehér zsinór, fehér cörna, káki cörna, suszercörna beszerzésére. Információk a parancsnokságnál, Bucuresti, Str. Grănicerilor 10.

Közegészségügyi minisztérium: Május 31-én árlejtés a kórházaknak szükséges ruhane-

mű, kötöttáru, ágynemű, len- és pamutvászon, posztók, gyapjutarakok beszerzésére. Információk az anyagbeszerzési ügyosztálynál, Bucuresti, Calea Griviței 65—66.

Mihai Viteazul katonai liceum, Tg.-Mures: Május 19-én árlejtés vászonárak, posztóárak és kész ruházati cikkek beszerzésére, Információk a katonai liceumban.

Marghitai garnizon: Május 6-án árlejtés egy vitorony építésére Marghitán. Előirány-

DOMBRIA

házi szövézet

készít és elad minden versenyen feilili homespune, tisztagyapju uri és női divatszöveketek.

Egyedüli elárnsítóhely: Cluj, Str. Reg. Maria 4. Bejárat a Brațianu 19 felől is.

Az

A bizottság tagi

Jeruzsálem, máj. bizottság első, ne törött délelőtt tartó Dávid szállodában. ság munkálatainak nyozása állott. Az egyik kijelenti, hogy a bizottság körül információ utazás

Oriási

Anglia és

Tokió, május 3. zás, amely japán p. időben, a sorozatos hető volt, most a nyilvánul. A Hoch Japannak több megmetországon és Itálriika felé is, mert a Kina-Japán békét c. talmaknak jömdul helyreállítani.

A Tokyo Nisinis első feladata azok r. r. éise, akik a konf. fejlődését magatar Tokiónak most má

Nyugal

Az első v

Saragossa, máj. tudósítójának jelen viselő fél jelenlegi a Földközi tenger összpontositja. A n. ben megrovítotték végrehajtott támad. eltek a galiciá p. kilométernyi arcvon. méter. Ezen közre. manócsapatok elle. visszavonulni. A n. a kormányerők a. kelelő hadianyag.

Biza

A londoni k

és Franco

London, május. lások befejeztével lenében elvetette. mány elleni biza. majd 316 szavaz. gadtá az angol-ol. berlin és a korr. leményben nagy.

A Havas ügynöks. szerint a londoni megkísérelni a bé. és Franco táborn. Ugyancsak Lon. Halifax a csehsz. akivel a szudeta. gol-francia javasl. onló lépés történ. Osuski ottani cse. delután hazautazo. németek ügyével. rek szerint az ang. gében Henlein 8. a csehszlovák-kér. aki Gablontzbán. mondott beszédet. tör a csehszlovák. szudetanemet föld. tel. Németország. esetén területi b. szlovákiának, de. szlovákia mondja. országgal és a Sz. Egyidejűleg jel.

Az új Palesztina-bizottság megkezdte munkáját

A bizottság tagjai a következő hetekben információs utazásokat tesznek az országban

Jeruzsálem, május 3. Az új Palesztina-bizottság első, nem formális ülését csütörtök délelőtt tartotta a jeruzsálemi King Dávid szállodában. A napirenden a bizottság munkálatainak szabályozása és előirányozása állott. Az ülésről kiadott kommuniké kijelenti, hogy a rendes gyűlések csak a bizottság körülbelül 14 napra tervezett információs utazása után lesz. Ugy hírlík,

hogy a bizottság tagjai már a jövő héten utra kelnek.

Bizonyos arab körök, különösen Jaffában és Jeruzsálemben arab általános sztrájk megszervezésével próbálkoztak a bizottság elleni tiltakozás céljából. A próbálkozások sikertelenek maradtak, miután az arab kereskedők visszautasították a sztrájkban való részvételüket.

Oriási hangulatváltozás a japán sajtóban a sorozatos vereségek után

Anglia és Amerika felé való orientálódást sürget a japán sajtó

Tokió, május 3. Az a nagy hangulatváltozás, amely japán politikai körökben az utóbbi időben, a sorozatos vereségek után már sejtethető volt, most a sajtó hasábjain is megnyilvánul. A Hochi Simbum azt írja, hogy Japánnak több megértést kell tanúsítania Németországon és Itálián kívül Anglia és Amerika felé is, mert a normális viszonyok és a Kína-Japán békét csakis ezeknek a nagyhatalmaknak jóindulata támogatásával lehet helyreállítani.

A Tokyó Nisimisi szerint a kormány legelső feladata azoknak a személyeknek kicserélése, akik a konfliktus ilyen széleskörű kifejlődését magatartásukkal elősegítették. Tokiónak most már csak egy törekvése le-

het, az eddigi eredmények alapján a Kína-Japán gazdasági együttműködés megteremtése és a katonai operációk lecsökkentése.

Mint Sanghajból jelentik, a koncessziós területen egy japán járőre bombát dobott. Emiatt a helyzet újra elmégesedett. A harcok egyébként lanyhultak. Sanghajban tegnap este agyonlőtték Lituang ezredesét, a kínai franktirórok parancsnokát. A tettesek elmenekültek.

Mint Londonból jelentik, jólétesült körök szerint Japán nagy gazdasági engedményeket ígért Németországnak Észak-Kínában arra az esetre, ha megszünteti a kínai kormány által való fegyverszállítást és visszarendeli Kínából katonai kiképzőtisztjeit.

Nyugalom van a spanyol frontokon

Az első vonalak mögött nagyobb megmozdulások készülnek

Saragossa, május 3. (Rador). A Havas tudósítójának jelentése szerint a két hadviselő fél jelenlegi tevékenységét a Teruel-től a Földközi tenger partja felé húzódó sávra összpontosítja. A nemzetiek jelentős mértékben megrovidították a frontot az Alfambránál végrehajtott támadás folytán s azáltal, hogy elérték a galíciai partokat. A majdnem 125 kilométernyi arcvonal most már alig 80 kilométer. Ezen körzet egyes pontjain a kormánycsapatok ellenállnak, de kénytelenek visszavonulni. A nemzeti hatóságok szerint a kormányerők az összes frontokon megselelő hadianyag, repülők és tankok felett

rendelkeznek, de csapatmozdulataik nem egy-ségesek. A köztársaságiak hadvezetősége nem áll azon a magaslapon, amelyen emberanyaga van és a csapatok bátorsága kisebb-értékű a nemzetiekkel szemben, akik bekerítő harcmodort folytatnak. Pillanatnyilag minden hadművelet szünetel a kedvezőtlen időjárás miatt. A szünetet azonban felhasználják a nemzetiek, akik a két hónap alatt meghódított 200 kilométer hosszú és 100 kilométer mélységű területet szervezik be. A frontokon nyugalom van, de az első vonalak mögött serény munka folyik, ami nagyobb megmozdulásra utal.

Bizalmat szavazott az angol alsóház Chamberlainnak

A londoni kormány békitő tárgyalásokat kezdeményez Katalonia és Franco között? Halifax a szudeta-német kérdéssről tárgyalt a csehszlovák követtel

London, május 3. Az alsóház a tárgyalások befejeztével 322 szavazattal 110 ellenében elvetette a munkáspártnak a kormány elleni bizalmatlansági javaslatát, majd 316 szavazattal 118 ellenében elfogadta az angol-olasz egyezményt. Chamberlain és a kormány győzelme a közvéleményben nagy megnyugvást váltott ki. A Havas újságírók londoni értesülése szerint a londoni kormány további terve megkísérelni a békitő követítést Katalonia és Franco tábornok között.

Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Halifax a csehszlovák követet fogadta, akivel a szudeta-németekre vonatkozó angol-francia javaslatról tanácskozott. Haszonló lépés történt Párizsban is, majd Osuskj ottani csehszlovák követ tegnap délután hazautazott Prágába. A szudeta-németek ügyével kapcsolatban londoni hírek szerint az angol-francia javaslat lényegében Henlein 8 pontja alapján javasolja a csehszlovák-kérdés megoldását. Henlein, aki Gablontzban hatalmas tömeg előtt mondott beszédet, kijelentette, hogy nem tör a csehszlovák állam épségére, de a szudetanémet földön felségjogokat követel. Németország a cseh-német társuralom esetén területi biztosítékokat adna Csehszlovákiának, de azt kívánna, hogy Csehszlovákia mondja fel szerződéseit Franciaországgal és a Szovjettal.

Egyidejűleg jelentik Londonból, hogy a

konzervatív párt sajtóorgniumai egységes támadásokat intéznek Attlee őrnagy és a Labour Party politikája ellen megjegyezve, hogy abban hatalmas ellentmondás van, mert nem lehet egyidőben állandóan békenyilatkozatokat leadni és ugyanekkor keresztres hadjáratot hirdetni a fasiszta államok ellen. Sokkal ésszerűbb lenne belátni, hogy az eszmei ellentétek fészegetése mindenre alkalmas, csak a béke előmozdítására nem. Nem akkor, amikor a brit-olasz egyezmény megmutatta, hogy lehet a demokráta és a fasiszta államok között is megállapodásokat kötni.

A Havas római jelentése szerint mértékadó olasz körök igen elégedetten fogadták Chamberlain tegnapi kijelentéseit az angol-olasz egyezményről. A sajtó elismeri, hogy az alsóház tegnapi ülése emlékezetes politikai esemény, amely hivatva van helyreállítani a régi barátságot.

— Megsemmisítették a betegsegélyző berendezésre hirdett árlejtsést. A clujii betegsegélyzőpénztári új palota belső berendezési munkálataira tartott bucaresti árlejtsést megsemmisítették. A betegsegélyzőpénztár közlelőből Clujon fog tartani a berendezési munkálatok elkészítésére árlejtsést. A költség-előirányzatot ezzel egyidejűleg 1 millió lejre csökkentik.

Önkéntes tűzoltótestületeket létesítenek a falvakban

Bucuresti, május 3. Az uralkodó magas óhajára több faluban önkéntes tűzoltó testület létesítésén dolgoznak.

Anyai örömknek néz elébe Egyiptom királynéja

Kairó, május 3. Mértékadó forrásból jelentik, hogy Farida királyné novemberre örvendetes családi eseményt vár.

A varsói román nagykövet jövő héten elfoglalja állomáshelyét

Bucuresti, május 3. Franasovici Richard varsói nagykövet a jövő héten utazik állomáshelyére.

Ünnepi élménye volt Cluj zeneértő közönségének a „Smetana” zenekar és kórus előadása

A hivatalos világ és a társadalom nagy lelkesedéssel fogadta a csehszlovák zenészeket és ünneplte művészi teljesítményeiket

Cluj, május 3. Hétfőn este a román Nemzeti Színház színpadán zsufolt ház előtt vendégszerepelt az uzhorodi „Smetana” kórus és zenekar. Az előadás valóságos ünnepi élménye volt mindazoknak, akik végighallgatták. A közönség soraiban ott láttuk a város katonai és polgári hatóságainak vezető egyéniségeit és a társadalmi körökből mindazokat, kik kulturális szempontból tekintetbe jöhetnek.

Az előadás előtt, amikor a függöny felment, szünni nem akaró lelkes taps és él-

jenzés fogadta a száz tagú kórust és zenekart. A színpadot a cseh színek díszítették; a kórus tagjai három sorban állottak fel. Alul ültek a vonósok és fuvó hangszerek, középen a hölgyek és felül a férfienekesek sorai állottak. Kilenc óra után kezdődött az előadás és pedig azzal, hogy P. Curea lelkész és professor, az Astra és a román kulturegyesületek nevében lendületes, szellemes és mélyen átértett beszédben köszöntötte a csehszlovák szomszéd népet és szövetségést. A beszéd egyes hatásos részeinél hatalmas taps zúgott fel. A választ francia nyelven Rausar, uzhorodi tanár adta meg. Megköszönte a rendkívül szívélyes és barátságos fogadtatást, amelyben a Smetana tagjait eddig is részesítette Cluj város társadalmá. Zálogát látta ebben annak, hogy a két nép jó és rossz időkben váltva fogadják egymás mellett haladni. Eltette Románia királyát és a román népet.

A rokonszenves beszédet nyomban követte a zenekari előadás, Ladislav Kaigl akadémiai igazgató vezénylete mellett. Dvorák három népdalát, majd a dirigens szerzeményeit adták elő, amiket viharos tetszéssel fogadott a közönség. Több dalt meg kellett újránizni a kórus tagjainak. Ilyen alkalommal a karnagyot és a kitűnő zenekart és kórust hatalmas ovációknak részesítették. Az előadást bankett követte, amelyen melegen ünneplték a Smetana tagjait, akik kedden hagyták el Transzilvania fővárosát.

Középkori módszerek néha a legjobbak

Előrelátható civilizációnk ellenére is sok értékes kulturális kincset örököltünk az elmúlt századtól. A szépség művészeinek és a klasszikus kor azon híres asszonyainak, kik csak a szépségnek éltek, köszönhetjük azt a tapasztalatot, mely szerint a tej a bőr ifjúságának valóságos forrása. A modern tudomány a tej alkotórészeinek tápláló, frissítő és élénkítő hatását a Milkuderm-Hautsahne-ban és a Milkuderm-Milchfettcreme-ben foglalta össze és így megteremtette ugy a zsíros, mint a száraz bőr részére azt a csodaszert, amely magában rejti a női szépség titkának kulcsát. Már a legkisebb tubussal is a legcsodálatosabb hatás érhető el. Kapható minden drogériában, gyógyszerárban és jobb ilatszertárban.

Hitler megérkezett Olaszországba

Hitlert a határon a király képviselőjében a pistoi herceg fogadta. Minden állomáson nagy ünneplésben részesítették a Führert

Berlin, május 3. (Rador.) A Führer különvonata ma hajnalban 4.35 órakor indult tovább Münchenből és 8 óra után 1 perce el érkezett Brenner határállomásra, ahol Hitlerrel az olasz király képviselőjében a pistoi herceg és a fasiszta párt kiküldöttjei, Starace főtitkárral az élükön fogadták. A Führer ellépett a diszszázad előtt, mialatt a zenekar a két ország himnuszát játszotta, Starace mondott istenhozottat, majd a vonat folytatta útját olasz területen.

Mint Rómából jelentik, Colonna herceg, Róma kormányzója a következő kiáltványt intézte a lakossághoz Hitler kancellár látogatása alkalmából:

„Rómaiak! Ma este a Führer Rómába érkezik. Üdvözöljétek teljes lelkesedésetekkel a nagy német nemzet vezérét, aki néhány órában a fasiszta Olaszországnak feltétlen együttérzése bizonyítékát szolgáltatja. Mutassátok ki meleg érzelmeiteket azon egyre erősebb kapcsolat megcsillapítás érdekében, amelyek a két közös eszmény által vezetett népet egymáshoz fűzik. Nyilatkoztassátok ki a kötelek erős voltát, juttassátok akaratotokat kifejezésre, hogy a béke és civilizáció ügyét

szolgálják.“
Mint Rómából újabban jelentik, Hitler vezérkancellár ideérkezésével kapcsolatosan körülbelül egymillió ember se-reglett még a város lakosságán kívül az olasz fővárosba, hogy résztvegyen a Hitler tiszteletére rendezendő ünnepeken. A világsajtót mintegy 600 külföldi újságíró képviseli. Hitlernek eddigi útja során a nagyobb állomásokon megjelenve kellett fogadnia az óriási tömegek ünneplését, akik ezt kiáltották feléje: „Vidd magaddal üdvözetünket a Duce-nak“. Utközben a kancellár az olasz újságírók előtt kijelentette, hogy a lelke mélyéig meghatottan fogadja már is azt a meleg ünneplést, amellyel az olasz nép őt, mint a németiség reprezentánsát várja.

Palesztinából Londonba utazik a volt népus felesége

Kairó, május 3. A volt abessziniai császárné Palesztinából jövet Alexandriába érkezett. Néhány napi ottartózkodás után Londonba utazik férjéhez. A volt császárnét 7 tagú kíséret követi, Fakla hercegnővel együtt.

SPORT

Az oradeai Makkabi asztalitenisz-gárdája barátságos mérkőzést játszott Chisinauban a Hakoah együttesével

Válságos az oradeai Makkabi futballszakosztályának helyzete

Oradea, május 3. (Az Uj Kelet tud.) Pár nappal ezelőtt az oradeai Makkabi asztaliteniszszakosztálya levelet kapott a chisinaui Hakoah-tól, amelyben a basarabiai zsidó sportegyesület barátságos mérkőzésre hívja meg oradeai testvérgyületemek asztaliteniszzeit. A találkozó, amint az előrelátható volt, az oradeai zsidó sportolók győzelmét eredményezte: Férfiugyben 1. Guttman Tibor, 2. Steiner György, 3. Váradi István, 4. Eismar Max. Páros: 1. Guttman-Eismar, 2. Steiner-Váradi. Csapatversenyben az oradeai Makkabi 5:0 arányban győzte le chisinaui testvérgyületemek gárdáját.

Az oradeai zsidó sportolók egyébként igen meleg és szíves fogadtatásban részesültek Chisinauban. A Hakoah vezetői és tagjai figyelemmel kísérték az oradeai játékosokat, akik egyébként meghívásra felkeresték Chisinau másik zsidó sportegyesületét, a Makkabit is. Az egyformán öltözött, Makkabi címeres oradeai zsidó sportolók kellemes impressziót keltek úgy sporttudásuk, mint viselkedésük révén.

Felozlik az oradeai Makkabi futballszakosztálya?

Az oradeai Makkabi vezetősége az ujkori zsidó sport célkitűzéseinek megfelelőleg szemben eddigi működésével — amikor minden tevékenységét a futballszakosztály fenntartásának szentelte, — újabb szakosztályok életrehozásával és felvirágoztatásával egyidejűleg kevesebbet áldozhatott a futballszakosztályra. A futballszakosztály, amelynek működése elég költséges, míg pozitív szempontból sajnos kevésbé eredményes, megérezte a változást. Az oradeai Makkabi futballszakosztályának vezetősége komoly megfontolást tárgyává tette a szakosztály jelenlegi és a jövőbeni várható helyzetét. A megbeszések nyomán beadványt intéztek az elnökséghez, amelyben a futballszakosztály vezetője a többek között a következőket mondja:

„A Nemzeti Bajnokság C) megszűnésével egyidejűleg a kerületi bajnokság mezőnye (a Makkabi ebben a kategóriában játszott. Szerk.) tekintélyesen megerősödött. Amennyiben tehát a Makkabi fenn akarja tartani futballszakosztályát, nemcsak felszerelését kell felfrissítenie, de játékoskeretét is. Nyolctíz új fiatal játékosra lenne szükség, akik azonban Oradeán fellelhetők volna. Tudni kell azonban, hogy a zsidó futballisták nagy része is anyagi támogatást igényel (előleg helytelen. Szerk.), másrésze állást óhajt. Belátom, hogy az oradeai Makkabi, mai elgondolásának megfelelőleg nagyobb összeget a futballszakosztályra nem áldozhat, azonban a régi futballtámogatók anyagi hozzájárulása révén a helyzet még megmenthető. A felszerelés felfrissítése nagyon kívánatos. Mindezt elmaradhatatlan ahhoz, hogy a futballszakosztály mind játéknyóiban, mind fegyverzettségben ismét felemelkedjék. Ha azonban mindezek nem teljesíthetők, a futballszakosztály vezetősége felelősséget teljes tudatában, mint meggyőződéses makkabista kijelenti, hogy inkább szorgolja a kívánt célt a szakosztály feloszlátása, mint látszólagos fenntartása.

A Makkabi elnöksége még nem döntött a futballszakosztály további sorsa felett. Az oradeai Makkabi sporttevékenységére egyébként egyik közeli számunkban visszatérünk.

Csütörtökön a Phöbus ellen edzőmérkőzést játszik a Jugoszlávia ellen készülő román válogatott

Cluj, május 3. A Benes cseh köztársasági elnök által a kisantant válogatott labdarúgó-csapatát számára alapított kupáért Románia válogatott labdarúgócsapata vasárnap Bucarestben Jugoszlávia válogatottjával játszik. A mérkőzésre való előkészületképpen a válogatóbizottság csütörtökre lekötötte a budapesti Phöbus együttesét, amely ellen a román csapat két összeállításban gyakorlómérkőzést fog játszani.

AXELRAD orth. kóser étterem

Oradea (Kereskedelmi Csarnok épületében) a közönség rendelkezésére áll május 1-től kezdve. Bejárat csak a kapu alatt. Esküvőkre és bankettekre igen alkalmas nagyterem. Szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

A válogató bizottság a Phöbus ellen edzőmérkőzést játszó válogatottat így állította össze:

I. félidőben: Iordachescu — Sfera, Felecan I (Albu) — Vintila, Juhász, Brandabura — Bindea, Bodola, Perneky, Praszler, Gica Popescu.

II. félidőben: David — Bürger, Chirouiu — Barbulescu, Dobra, Beffa — Bindea, Kovács, Barátky, Bodola, Iordache.

Coak cöviden...

A Román Kupa bizottsága hétfőn este ki-sorsolta a középdöntő mérkőzéseit. Eszerint a középdöntőt a következő párosításban játszzák — május 15-én: Venus—FC Rapid Bucurestiben, TMAC—Victoria Timisoaran.

A labdarúgószövetség közzétette a selejtezővel kapcsolatban hozott határozatait, amelyek szerint az eredeti elgondolásban semmiféle változás sincsen. Az új 12 csapatos A) ligában minden további nélkül helyet kapnak a jelenlegi csoportok 1—4 helyezettjei, míg a jelenlegi csoportok 5, 6, 7, 8, 9 helyezettjei, valamint a két B) ligabajnok,

tehát 12 csapat selejtezőn vesz részt, amely május hó második felében kezdődik. A jelenlegi két 10-ik helyezett csapat kiesik minden további nélkül az A) ligából, ahová a selejtező mérkőzések első négy helyezettje kerül fel a már meglévő nyolc csapat mellé. A selejtező mérkőzéseket — egy forduló kísérelmek — semleges pályákon játsszák le a szövetség rendezésében.

Párizsba, a labdarúgó világajnokság rendezőségéhez érkezett jelentés szerint San Salvador bejelentette, hogy visszavonja csapatát a VB. selejtezők sorából. Így Kuba játék nélkül minősült a VB. döntőjére. Románia ellenfele tehát Kuba a világajnokság első fordulóján.

Kopenhágában a dán Ragnhild Hveger az 500 méteres női gyorsúszásban újabb világrekordot uszott. Az új világrekord 6 perc 39.1 mp. A régi rekord 6 perc 45.7 mp volt.

A Rapid ifjúsági csapata az elmúlt hétfőn a Venus—Csikóválogatott mérkőzés előtt olyan felháborítóan durván játszott, hogy a kerület hivatalból indított vizsgálatot. Két kiállított játékost két-két évre (!), a csapat valamennyi többi tagját egy hónapra tiltották el a játéktól. A csapat intézőjét, aki durvaságra biztatta a játékosokat, nyolc hónapra tiltották el a sporttevékenységétől.

Az Olaszország—Románia válogatott labdarúgómérkőzést Bucurestibe — 1939 május 21-re — véglegesen lekötötték.

Rádió. Rajtuk kívül álló, átmeneti zavarórl volt szó, amelynek okát ismertették. Ma már ismét — a körülményekhez képest — rendez a szolgálat. Mindenesetre szíves figyelemességét köszönjük.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Az utolsó fórum

Matoicsy Gábor színművének bemutatója a Davila Színházban

A darab hősnője valóban a mai életből el-lesett figura: a kacér, meggyensúlyozatlan, érzeki, kissé céda, kissé angyali modern lány típusa; tele életvágygal és ugyanakkor ennek ellentétével: magát emésztő halálvágygal.

Maga körül egyként támaszt vágyakat, boldogító mámorot és romboló zavarokat. De az ír mégsem jegeciti ki jellemének igazi és döntő vonásait, úgy, hogy a darab végén nem tudjuk: vajjon a természetbe ágyazott végzet áldozata-e, vagy a magát büntető szerelem, mely halálra szánt szívében fellobog?

Az ír az „utolsó fórum”, az isteni bölcsesség kezét sejteti a leány tragikus halálában, de ez a végzet túlságosan olcsó megoldásként hat, annyira, hogy a kitérően megépített második felvonás után a harmadikat elejtettnek és befejezetlennek éreztük.

A darab végzetes befejezésének a dráma hőseinek jelleméből kellett volna erednie; ahelyett csupa véletlenség viszi a cselekményt a végkiérett felé.

Mégis: tehetséges ember munkája, aki igazi, örök szenvedélyeket szólatalt meg s jól látja e szenvedélyek korszerű háttérét is. Az orvos, aki szimbólikusan és ha nem is

tettel, de szándékaiban gyilkosa a szerencsétlen leánynak: bonyolult lelkiélet hordozója. Kár, hogy az ír aös marad e lelki bonyolultságok kibogozásával és megvilágításával.

Az előadás tulajdonképeni szenzációja egy fiatal, ujonan szerződött színész első fellépése volt: a Szöllösy Klárié, aki a darab női hősnőjét alakította. Még kiforratlan, rutintozatlan színész, de szépen, melegen beszél és igaz hangokat is tud már fogni. Azt hisszük: megfelelő önképzés és rendezői odaadás mellett értékes tagja lesz a drámai együttesnek. Nagy István ismét erőteljes alakítást nyújtott. Az orvos szerepek kitérően illeken szimpatikus, komoly egyéniségéhez. Kitérően volt Kovács György a melegsivül, megértő ügyész szerepében. Tehetsége egyre izmosabb bontakozik ki. Erényi Böske jelentéktelen szerepében is jelentős tudott lenni. Deéry Jenő egy epizódszerepben csillogtatta meg kitérően színészitárait. Kiseb szerepében is említésreméltók voltak: Benes Ilona, Lantos Béla, Szabados Árpád.

A rendezés ezáltal is kifogástalan volt. A közönség jól fogadta a darabot és lelkesen tapsolt a jó előadásnak. (s. 1.)

APRÓHIRDETÉSEK

KÖLTSZETÉSEKET, bármennyi szállítástok a legolcsóbban vállal „EMOZI” szállítási vállalat, Piața Gării 9. Telefon 33—69, 30—25.

Perfekt román, magyar, német levelező, mérlegképes könyvelő ajánlikozik bármely szakmában, Ruf Hinz szisztemában is perfekt. Órakeresésért vállal esetleg. Szíves megkereséseket „Szorgalmas” jelgére kér a kiadóba.

Az aindi ort. izr. hiúközségben fiatal, kiscsaládu kaucióképes pénzbeszedő, מושם וש כעסיתט מוקר keresetetik, aki időnkint mint kisegítő בעיק ובניח וש כעסיתט tudjon működni. Költség csak a meghívott-nak térítettetik meg. Elnökség.

Fogorvosi rendelő, cca 20 éve működő, jól berendezett és jól bevezetett, betegség miatt eladó vagy bérszám. Cim: Schillinger Wilhelm Arad, Str. Ioan Calvin 42.

Keresek izraelita háztartási alkalmazottat (mindenest). Ajánlatokat életkor és fizetési igények megjelölésével „Sofort Bucuresti” jelgére a kiadóba.

Okava-penge körzetképviselate agilis fiatal helyi eladót vagy eladónót keres. Jelentkezni 28-47 telefonon délután 6—7-ig.

Hibáján kívül leépített fatisztviselő bármilyen természetű állást keres. Cim: Isto Friedrichnél Cluj, Regele Ferdinand 63.

Keresek jó kilátású üzlethez a nyári szezonra pénzes társat, lehetőleg nőt. Minimális összeg 20.000 lej. Információk délelött tizig Str. Piezisa 8. Özv. Jakob Pálné.

Eladó finomkivitelű diógyökér modern ebédől, kombinált szekrények, recamié, modern fotelek. Műasztalos, Str. David 3.

Keresek azonnali belépésre vas-, festék- és livegzési szakmában jártas fiatal kereskedősegédt. Ajánlatok Isac Porges Cămpia Turzii címzendők. Fizetés megegyezs szerint.

Fogorvost keresek vidéki, bevezetett rendelőbe társnak, biztos egzisztenciával. Ajánlatokat „Fogorvos” jelgére a kiadóba.

Tisztviselő lakótársat keres különbejáratu bitorozott szobához, fürdőszobahasználat. Str. Elisabeta 4.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda fél 9: AZ utolsó fórum. (Rendezés bérlet 33. szám.)

A ROMAN OPERA MŰSORA:

Szerda, május 4: Manon.
Péntek, május 6: Traviata.
Vasárnap, május 8 (este): Faust és Valpurga éjszaka.
Hétfő, május 9: „Gh. Dima” szimfónikus hangverseny.
Szerda, május 11: Tannhauser.

A CAPTOL MOZGO MŰSORA:

Premierslágér! Tamara. Színhely: a régi Oroszország. Gyönyörű orosz zene és táncok. Főszereplők: Victor Francen és Vera Korene. Műsor előtt: Uj világhíradó.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Karamazoff testvérek. Dosztojevszki világhírű regényének filmváltozata, Fedor Osep rendezésében, főszerepekben: Fritz Kortner és Anna Sten.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Tango nocturno. Pola Negri közismert művésznőnek legújabb filmje, nagyszerű rendezéssel, gyönyörű zenével.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Az év és minden idők legpazarabb bravurfilmje: Broadway Melody 1938. Főszerepekben: Robert Taylor és Eleanor Powell. Mindenkit bámulatba ejt és elkápráztat ez az ötletekben teljesen új, meglepősségekkel tele és kivitelem eddig nem látott világszenzáció. Számozott jegyvelé. Telefon: 37-05.

A MUNKAS MOZGO MŰSORA:

Hétfőn, kedően és szerdán 3, 6 és 9 órakor: I. Megkövesedett lelek. Izgalmas kalandor dráma. Fősz.: Bette Davies, Leslie Howard és Dick Foran. II. Bécs, az álmod város. Zenés operett. Fősz.: Richard Tauber. III. Journal és Micki Maus.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

A szezon legjobb műsora: I. A dicsőség utja. Az orosz- lengyel háború eposza. Willy Birgel, Hansi Knoteck. II. Prágai diák. Adolf Wolhbrück szuperfilmje. III—IV. Micki Maus. Híradó.
Jön: Stan és Bran ikrek és a Pokolosztág.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, május 4.

Bucuresti, 6.30: Torna, hírek, hangemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények. 13.25: A rádió szalonzenekara. 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 15.15: Sport, közlemények, a nap eseményei. 19: Pontos idő, időjárásjelentés, könyv- és folyóiratszámle. — 19.15: A zene története (A 17. és 18. században). Rádió Románia: 20.45: Hanglemezek. Rádió Bucuresti 20.45: Savagian Arax énekel. Mindkét adó 21.10: Előadás. 21.25: A poltineri kvartett. 22.05: Hanglemezek. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Victor Predescu zenekara.

Budapest, 7.45: torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Hangverseny. 13.30: Hírek. 15.35: Hírek. 18: Faragó György zongorázik. 19: Cigányzene. 20: Örmény-est. 21.15: Három egyfelvonásos. 22.25: Hírek. 22.50: A rádió szalonzenekara. 24.25: Tánclemezek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád, 19.15: Beethoven: V. szimfónia. lemezeken.
Droitwich, 20.45: Operaelőadás.
Radio Paris, 22: Tarka dalos, zenés est.
Varsó, 21: Spinalski zongoraművész Chopin műveket játszik.

Csütörtök, május 5.

Bucuresti, 6.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények. 13.25: Hanglemezek. 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 14.15: Mandolinzene. 15.15: Sport, közlemények, külföldi aktualitások. 18: Gyermekelőadás. 19: Pontos idő, időjárásjelentés. 19.02: A Columbia jazz hangversenye. 20.10: Előadás. 20.30: Hangverseny kétzongorán. 21.15: A szimfónikus hangverseny az Atheneumból. Vezényel Wolf Albert. Párizs. A szűnetben hírek és sport. 23.20: Hanglemezek.

Budapest, 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Balalajkazene. 13.30: Hírek. 18: A rádió szalonzenekara. 20.30: Cigányzene. 23: Hanglemezek. 24.30: Jazz.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrád, 21: Szimfónikus hangverseny.
Radio Paris, 21.10: Rádiózenekar két zongorával.

— ELŐFIZETŐK: kérjük előfizető tozásaikat kiadó zömi szveskedő sítsé körül zav

— Időjósolat: kröző felhözet, e hőmérésklet, éjje esők föleg az o — Még nem tá kijista leadóálló lengyel sajtó köz leadó működése a GPU vezetőség követ, hogy am szét lehetetlené a GPU vezetőség szorgosabb kutat leplezni, Jesov, a ki, hogy a rövid doán zavarják. egyelőre nem já adó naponta val

A szerve nehezen

A huszav-lerakód sály formában képe nak. Ha a legkisebb a keze és hasogatni huszav csunya be moakban és okozak. A huszav-kristály szíva, nem oldódó a vasakat, hogy fura. Az új módon felold áltávitotta. A Kruce ban szenvedők mees. Tegyen egy hónapig az eredmény megje szedvire és fájdalora szorja magát ézent. 1969 65 let, kicsi 60

— Rövid hírek város centrumába kálalati során szer vasrud néhány m három életét veszt be érkezett dr Le szetek vezetője, ho munka” elnevezés. A Reuter értesüle gol hajó, amely tájfum következett délelött Hongkong tanácsai határozta ezredesét, a párizs és Guimaraes ezre tevékenységük m maica) jelentik. Westmorelandban sztrájkmozgalom v zenyegyetett helyze verét használni. N 50 megsebesült, 70 erüket küldtek a felgyújtottak 200 vényt. — A varsói tegnap második Georgescu karnagy — Bécsben négy r rák sajtó átszerve rendelik, hogy esz lehetnek az osztrá

GO

— A Goldmark Hosszu, lelkiismeret középén kerül sor Társaság nyolcadik beruutatására. A Fischer Vil gyönyörű, dallam szob gyönyörűből menyen estre való mid-est” gyűjtök nek Filharmónia keretében ak ma tetni azt a ren redkivül színes a vában alkalmas a társ. A szerenáó a Goldmark ismeri vén előreláthatólag

HIREK

— ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! Felkérjük előfizetőinket, hogy esetleges címváltozásukat kiadói hivatalunkkal idejekorán küldjék szíveskedjenek, nehogy a lap kézbesítése körül zavarok álljanak elő.

— Időjárás: Emelkedő légnyomás, változó felhőzet, enyhe északi szél, változatlan hőmérséklet, éjjel kisebb fagy a hegyvidéken, esők főleg az ország keleti részeiben.

— Még nem tudták leleplezni a titkos trockijista leadásiállomást. Varsóból jelentik: A lengyel sajtó közlése szerint a titkos trockijista leadó működése valóságos pánikot teremtett a GPU vezetősége körében, mely minden elkövet, hogy annak anti-sztalinista működését lehetetlenné tegye. Miután a leadó a leg-szorgosabb kutatások árán sem sikerült leleplezni, Jesov, a GPU vezére rendeletet adott ki, hogy a rövidhullámú leadó közelébe állandóan zavarják. Ez az intézkedés azonban egyelőre nem járt sikerrel, mert a titkos leadó naponta változtatja hullámhosszát.

A szervezetben lerakódó, nehezen oldható mérgek a reuma okai

A húgysav-lerakódások, amelyek az ízületekben kristály formában képződnek az okai többnyire a reumának. Ha a legkisebb mozdulatra fájnak térded, ha fáj a kezed és hasogatja a háta, úgy tudja meg, hogy a húgysav csomóit a legrosszabb kristályai rakódtak le az ízületekben és okozták az elviselhetetlen fájdalmakat. A húgysav-kristályok igen makacsok. Praktikusnak szőve, nem oldódnak vízben, mert 4000 liter víz sem elegendő 100 gramm feloldására. Mégis két órák, amely a Kruschen készítmény alkáltsóval közötte tartózik, megvan az a tulajdonsága, hogy eltávolítja a kristályokat. De a Kruschen sók hatása nemcsak erre korlátozódik; más sók, amelyeket tartalmaznak, segítik a veséket, hogy funkciójukat rendszeresen teljesítsék. Az így módon feloldott mérgeket a szervezet könnyen ki tudja üríteni. A Kruschen sók hatása könnyű, a reumában szenvedők megismerhetik. Teszven egy hónapig kísérletet. Szedjen Kruschent és az eredmény meglepi. A fájdalom eltűnik! Újra kedvűre és fájdalomtól mentesen mozoghat. Jobban fogja magát érezni, mint bármikor is valaha. Nagy üveg 95 lel, kicsi 60 lel.

— Rövid hírek mindenünnen. Rotterdam város centrumában egy épülő viadukt munkálatai során szerencsétlenség történt. Egy vasrud néhány munkásra zuhant, akik közül három életét veszítette. — Ma délelőtt Athénbe érkezett dr. Ley, a német munkásszervezetek vezetője, hogy felavassa „Az öröm és munka” elnevezésű szervezet kiállítását. — A Reuter értesítése szerint a Thurland angol hajó, amely Tungkan szigete közelében zárfum következtében zátonyra futott, ma délelőtt Hongkongba jutott. — Minisztertanács határozat alapján Cortela pilótaezredes, a párizsi portugál katonai attasé és Guimaraes ezredes számítják felforgató tevékenységük miatt. — Kingstoneból (Jamaica) jelentik, hogy a rendőrség Frome Westmorelandban a zendülés jellegű ötlötté sztrájkmozgalom vezérének akarta fogni, de fenyegetett helyzetében kénytelen volt fegyvert használni. Négy ember életét veszítette, 50 megsebesült, 70-et letartóztattak. Katonai erők küldtek a helyszínre. A sztrájkolók felgyújtottak 2000 hektár cukornádültetvényt. — A varsói filharmonikus zenekarral tegnap második koncertjét adta George Georgescu karmagy, akit melegen ünnepeltek. — Bécsben nyírt rendeletet adtak ki az osztrák sajtó átszervezésére. Többek között elrendelik, hogy csak árja külföldi tudósítók lehetnek az osztrák lapoknak.

— Éveken keresztül a legnagyobb siker jegyében folyt le mindig a clujzi zsidó kórház egyesület tárgysorsjátéka. A közönség legnagyobb meglepedésére megrendezett játékok a kórház nemcsak céljait szolgálták és emellett értékes nyeremény tárgyakkal örvendeztettek meg a játék résztvevőit. Ezáltal az állami sorsjáték igazgatóságának 1938 március 9-én kelt 917-ik engedélye alapján újra tárgysorsjátékot hirdethet a zsidó kórház. A ma hagyományossá vált rendszerhez híven ezúttal is négyezer darab a 50.— lejes sorsjegyet bocsájt ki a rendezőség és 400 értékesnél értékesebb nyereménytárgyat ír ki. A zsidó kórház a hasonló alkövekben nagy gyakorlatot szerzett Kereskedelmi Hitelintézetet bízta meg az akció vitelével. A kórház egyesület, mely dr. Sebestyén Józseffel az élén évek óta fáradozik a nagyszerű zsidó intézmény fenntartásának biztosításáért, ezúttal is a kórház célkitűzését tartja szem előtt, amikor a sorsjátékot megrendezi. A tárgysorsjáték húzását május 25-én tartják meg.

— A fejtájtás és a migrén, akkor, ha ezek a bélműködés és a gyomoremésztés zavarából erednek, gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

— Baráti kapcsolatok Jugoszlávia és Magyarország között. Belgrádból jelentik: A Vreme című lap kiküldött munkatársa Kánya magyar külügyminiszterrel közli nyilatkozatot. Kánya kijelentette, hogy az a mely rokonszenv, amelyet a magyarság a jugoszláv nép iránt érez, továbbá Sztójadinovics miniszterelnök megértő magatartása tették lehetővé a két ország viszonyában a múltbelinél sokkal kedvezőbb légkör kialakulását. Ez a barátságos szellem kifejezetten érezhető a jugoszláv-magyar sajtó hangjában is. Ha Jugoszlávia a kisebbségi kérdésben is megfelelő rendezést fog alkalmazni, úgy igazi baráti kapcsolatok alakulhatnak ki a két ország között.

— Eljegyzés. Schwartz Matit carei rabbi leányát eljegyezte Búszk Lajos curtici rabbi, a salontai rabbi fia.

— 450.000 márkával, 21.600 angol fonttal és 34.124 holland forinttal Magyarországra menekült egy veszedelmes nemzetközi szélhámos. Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt a budapesti főkapitányságnak. A belga rendőrség felkéri a budapesti rendőrfőkapitányságot, hogy ha egy Kramer Frigyes nevű férfi át akarja lépni a magyar határt, azonnal tartóztassák le, vagy ha már sikerült bejutnia Magyarországra területére, fogják el. Az első rádiógram után délután egy második is érkezett, ebben a brüsszeli rendőrség pontos személyleírást ad Kramer Frigyesről. A rádiógram szerint Kramer, akinek neve alatt a belga rendőrség feltevése szerint egy ismert nevű nemzetközi szélhámos rejtőzködik, több milliót csalást követett el. A brüsszeli Albert király szállodában napok óta tárgyalást folytatott Van Engel Markus amsterdami drágaköveskereskedővel. Kramer óriási értékű drágakövek átadását ígerte meg a holland kereskedőnek. A tárgyalások során 450.000 márkát, 124 hollandi forintot kétförintos bankjegyekben, 500 hollandi forintot tízförintos bankjegyekben, 33.500 forintot százforintosokban és 21.600 angol fontot csalt ki Van Engeltől, azután megszökött Brüsszelből. A belga rendőrség gyanúja szerint Kramer az óriási pénzeszeggel Magyarországra fel vette útját.

Új könnyűtérlek az előfizetők számára

A Societatea Anonimă Română de Telefoane ez alkalommal előfizetőinek régi kívánságát valósítja meg: a telefonelőfizetési díj havonta fizetendő. Mától kezdve minden előfizető „aviz de plată”-t kap, amely felünteti tartozásának nagyságát. Ezen értesítéshez mellékelik a helyközi és nemzetközi beszélgetések részletes jegyzékét. Hogy az új rendszer beválhasson, kérjük előfizetőinket, jegyezzék meg jól a következőket:

1. Az előfizető a fizetéshez hozza magával úgy az „aviz de plată”-t, mint a „talon de încasare”-t.
2. A fizetés az értesítés vételétől számított 5 napon belül esedékes.
3. A tartozás összege egyszerre, egy összegben fizetendő.

Tekintettel ezen előnyökre, a Societatea Anonimă Română de Telefoane kénytelen előfizetőitől pontos fizetést kérni.

Tekintettel az új fizetési rendszerre, azonnal bevezetheti otthonába a telefont.

Rendeléseit juttassa el közvetlenül a Societatea Anonimă Română de Telefoane-hoz, vagy annak írtviselőihez.

— Kolumbusz leszármazottja megsebesült a spanyolfronton, San Sebastianból jelentik: Veragua herceg, aki Kolumbusz Kristóf leszármazottja, a san-sebastiani kórházban van ápolás alatt, mert a Földközi-tengeri harc-téren egy bombaszilánk a szemébe fúródott.

— Házasság. Simon Ilonka Targu-Mures és Radó Ernő, a Haggibbor sportegyesület évek óta volt ügyvezető elnöke Bucurestiben házasságot kötöttek.

— Gróf Széchenyi György bírálata a „zsidójavaslatról. Gróf Széchenyi György képviselő a „Korunk Szava” katolikus folyóirat legújabb számába a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló törvényjavaslattal cikket írt. — Erteném, — írja — a másfél éves zsidóság helyett visszhangzanék az ország a „kristalajdomb mindenkinél” szótól és vállalatok, bankok, nagy- és középbirtokosok, magyarok, német származásúak és zsidók verseny terjesztésének elő a javaslatokat, melyek kisvágyon biztosítására és megszerzésére irányulnának. Ennek érdekében a meglévő jog merev kereteket is felazathatók és a jog-egyenlőség ideális valóságát a jogvédelem és jogsegély valóságává alakíthatnók át. Hogy ki az izraelita és ki a keresztény, annak megállapítására egyedül az egyház képviselői a hivatottak. A nemkeresztény élet élő keresztények közt is lehetne nagy razzitát tartani, elsősorban az új pogányeszmék felé hajlók között, azokat is lehetne korlátozni jogaikban. Világos, — így végződik Széchenyi György gróf cikke, — hogy ez a törvényjavaslat oly kérdéseket érint és nemcsak érint, hanem támad, amelyek már katolikus hitünk legényegét érintik, amelyek egész világnézetünkkel összeegyeztethetetlenek és ezért katolikus ember ezt a javaslatot jó lelkiismerettel nem teheti magáévá.

EGYESÜLETI ÉLE

— Cionista dienszt. A Zs. N. Sz. clujzi helyi csoportja kulturelőadásorozatában a Galil-akció beindítása alkalmából május 4-én, szerdán este 9 órai kezdettel Bató Lajos (Bucuresti) tart előadást. A hét cionista eseményeiről Izsák Slomo számol be. Az előadást a helyi csoport Str. Memorandului 13 alatti helyiségében tartják. Vendégeket szívesen lát az elnökség.

— A Kórházegyesület és Nőegylet teadélutánja. Olvasóink figyelmét felhívjuk a két egyesület költségvetéséről a múlt év minden csütörtök délután 1/5 órák rendezendő teadélutánra, ahol figyelmes házlásszonyok gondoskodnak arról, hogy a jelenlevők jól érezzék magukat. A két egyesület a cél érdekében is reméli, hogy ezeket a kellemes időtöltést is jelentő délutánokat minél nagyobb számban látogassa meg.

— Új vezetőséget választott a carei-marei „Chevra Tiferesz Bachurim”. A carei Chevra Tiferesz Bachurim pészach utolsó napján tartotta rendes évi tisztújító közgyűlést, amelyen a következő új vezetőséget választották meg: Elnök Kolb Jenő, alelnök Walzer Naftali, gondnokok Holzer Mór és Schlesinger Sie, pénztáros Grün Oscher, ellenőr Spiegel Lajos. Választmány: Rosmann Mayer, Braun Valvi, Löwi H., Izsák Moise, Deutsch Moise és Goldstein Burech Sie.

— Arvizveszedelmek. Bucurestiből jelentik: A legutóbbi napok nagy esőzései következtében a Júl és más folyók vízállása rendkívül mértékben felemelkedett és arvizveszedelemmel fenyeget. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

— A Goldmark legközelebbi koncertje. Hosszu, lelkiismeretes próbák után május közepén kerül sor a Goldmark Filharmoniai Társaság nyolcadik hangverseny-műsorának bemutatására. A zenetársaság műsor-bizottságának vezetője Fischer Vilmos karmesterrel együtt, a Győri, dallamos, a zeneirodalom leg-érettebb gyöngyeiből válogatott össze egy hangverseny estre való műsort. Ez a műsor „Szerelem-est” gyűjtőcímet viseli, mert a Goldmark Filharmoniai Társaság ennek az estnek keretében akarja közönségével megismertetni azt a remek zenei műfajt, mely a díkivil szines hangszerelésénél fogva ki-alkalmas a komoly zene megszerettetésére. A szerenád estnek ujszerűségét és a Goldmark ismert kitűnő teljesítményei rész-előreláthatólag nagy sikere lesz.

— A lengyel követ bucsukihallgatása. Bucurestiből jelentik: Május 2-án az uralkodó kihallgatáson fogadta Mirosław Arciszewski volt bucaresti lengyel követet és Sir Reginald Hoaret, Anglia bucaresti követét. Arciszewski ma utazik Varsóba. Utódja nagyköveti rangban Raczinski gróf, aki a jövő hét folyamán érkezik állomáshelyére.

— Halálra gázolta a motorosvonat a falusi asszonyt. Simleul-Silvanieiről jelentik: Halálos vonatagázolás történt Simleul és Sarmasag vasuti állomások között. Florea Pintea asszony a vasuti töltés mentén hazafelé tartott Uilacul-Simleului községbe és közben nem vette észre a háta mögött jövő motorosvonatot, amely halálra gázolta. A csendőrség a halálos elgázolás ügyében bevezette a vizsgálatot.

UJ KELET Legújabb hírek

A zsidó világtörvényszabvány amerikai szervezete

New York, május 3. Wise főrabbi elnöklétével az amerikai zsidóság képviselőiben 400 tagból álló értekezlet ült össze. Az értekezlet tárgya a New Yorkban szeptember havában megtartandó első általános zsidó kongresszus. A kongresszuson a világ zsidósága 32 kiküldöttel vesz részt. A kongresszus célja az ellentétek megszüntetése a zsidóság kebelén belül, valamint az antiszemitizmus elleni védekezés megvitatása.

Ferdinánd Lajos porosz herceg és Kira orosz nagyhercegnő esküvője Doornban

Doorn, május 3. A doorni kastélyban a protestáns egyház szertartása szerint ma fog végbemenni Ferdinánd Lajos porosz hercegnek Kira orosz nagyhercegnővel való esküvője. Doehring lelkész, a császári udvar volt káplánja, fogja az esküvői szertartást celebrálni, fogja az esküvői szertartást celebrálni, amelyen részt vesznek Julianna holland trónörökös és Bernard herceg is. A fiatal hercegi pár előbb Németországba és Amerikába utazik nászutra, majd földközi utat tesznek Japán és Indián keresztül.

Könyvégetés az ünnepi játékok Salzburgjában

Prága, május 3. A csehszlovák távirati iroda jelentése szerint szombaton, április 30-án este a salzburgi Residenz-platzen egy májusi ünnep keretében elégették mindazokat a zsidó és német-ellenes tartalmú könyveket, amiket legújabbán a nyilvános és magánkönyvtárakból kiválogattak. A Salzkammergut nemzeti szociálista párt nagyszámú küldöttségei vettek részt a nevezetes „ünnepi játékokban”.

A miniszterelnök a kisanant külügy-miniszterekkel tárgyal

Bucuresti, május 3. Ma este, miután a szent szinódus ülésén elnököl, Miron patriárka Sinaia-ba utazik, ahol megbeszéléseket fog folytatni Sztójadinovics jügoszláv és Krofta csehszlovák külügyminiszterekkel. Szerdán a patriárka fog elnökölni a két vendég tiszteletére adandó ebéden és csütörtökön este részt vesz a Pelisor-kastélyban adandó diszvacserán.

Ujabb ítéletek volt vasgárdisták perében

Bucuresti, május 3. A bucaresti katonai törvényszék ma újabb rendtörvénybe ütköző cselekményekkel vádoltak felett ítélt. Constantin Murgocit 5 hónapra, Elena Murgocit 6 hónapra ítélték. Utóbbi légióparancsnok volt. Elena Craciunescu 3 havi, Elena Stefanescu szintén 3 hónapi és Sandu Floreat hathavi elzárásra ítélték felforgató jellegű propaganda miatt.

A Gheorghiescu tisztviselő-diák ellen kiadott letartóztatási végzést 30 napra megerősítették. Zamora Vasilet, a zöldkerületi városnéző tisztviselőjét 6 havi elzárással sújtották, amiért a volt vasgárda érdekében kifejtett propagandát fejtett ki.

Petre Pena és Oprea Uzum Valea Dragului-Ilfov illetőségű gazdák ellen eljárás indult a volt vasgárda érdekében kifejtett propaganda miatt.

Hitler megérkezett Rómába

RÓMA, május 3. Lapunk más helyén megírtuk, hogy Hitler Olaszországba érkezett. A külön vonat diadalmmenetben haladt végig a felszínen. A Hitler vonatot megfelelő távolságban egy másik szerelvény követte, amelyen Hitler nagyszámú kísérete tartózkodott. A két vonat, menet-

közben, rádió révén állandó összeköttetést tartott fenn. Rómát kivilágították, a pályaudvaron az uralkodó, Mussolini, az olasz kormány és a római diplomáciai képviselők tagjai fogadták a láthatólag meghatódtatott Hitlert.

A magyarországi keresztény párt nem szavazza meg a zsidótörvényt

BUDAPEST, május 3. A keresztény párt ma tartott ülésén hivatalos kompromisszumot tette közzé amaz elhatározását, hogy a sajtó-javaslatot a jelenlegi helyzet ellenére elfogadja, viszont nem fogadja el a kormány által benyújtott úgynevezett zsidótörvény-javaslatot, mert a tervezet egyáltalán nem oldja meg a magyarországi zsidó problémát.

Holnap, csütörtökön a ROYAL slágermozgó slágersorozatának legújabb bemutatója:

A lyoni lutár

A film meséje egy igaz történet, ami az igazságszolgáltatás tévedhetetlenségét cáfolja. Főszerepekben: PIERRE BLANCHARD és DITA PARLO.

Ma, szerdán utoljára: BROADWAY MELODY 1938.

Rejtélyes háttérű gyilkosság a bazargic-i közkórházban

A kórház kertésze agyonlőtte a kórház adminisztrátorát, majd a vonat alá vetette magát. Állítólag egy előkelő állású személyiség volt a gyilkosság értelmi szerzője

Bucuresti, május 3. Rendkívül rejtélyes háttérű merénylet színhelye volt az éjszakai folyamán a bazargic-i kórház. Ion Nicolaescu husz éves gazdasági iskolai hallgató három hónappal ezelőtt mint beteg került a kórházba, majd miután felgyógyult, a kórház főorvosa alkalmazta kisegítő kertészeti munkára.

Az elmúlt éjjel a fiatal kertészegéd be ment a kórház adminisztrátorának, az ötven éves Cimpoieru-nak a szobájába, akivel beszélgetni kezdett. Cimpoieru, aki protektora is volt Nicolaescunak, szívesen fogadta a látogatást és egész éjjelig magánál tartotta a fiatalembert. Éjfélkor Nicolaescu hirtelen

revolvert rántott elő és rálőtt Cimpoierura, aki azonnal meghalt. A gyilkos ezután a 12 méter magas ablakból kiugrott a kertbe és elmenekült. Reggel fedezték fel a gyilkosságot és nyomban széleskörű vizsgálatot indítottak meg a gyilkos kézrekerítésére. Dél-előtt tíz órakor Nicolaescu, úgy látszik, lelkesmeretfurdalásuktól gyötörve, a bazargic-constantina vonatot elé vetette magát, amely halálra gázolta. A hatóságok teljesen értetlenül állnak a merénylettel szemben. Hír szerint a főügyész olyan nyilatkozatot birtokában van, amely szerint Nicolaescut egy igen magasállású egyén bujtotta fel a kórház adminisztrátorának meggyilkolására.

A Daladier-kormány kiadta első rendelettörvényeit

Megszigorították az idegenek ellenőrzését Franciaországban

Párizs, május 3. Daladier miniszterelnök tegnap hosszas megbeszélést folytatott Marchandeaun pénzügyminiszterrel, Patenotre nemzetgazdasági és termelési miniszterrel. A több órás tanácskozáson részt vett pénzügyi szakértői minőségben Bonnet külügyminiszter, valamint a pénzügyminisztérium és a nemzetgazdasági minisztérium technikai igazgatói. Megvitaták és megszerkesztették a gazdasági élet szanálásával és az ország belső rendjének helyreállításával kapcsolatos első rendelettörvényeket. A pénzügyi természetű rendelettörvényeket három cím alatt csoportosították: Költségvetés, Termelés, Hitel. Mindegyik csoportot egy, a köztársasági elnökhöz intézett indoklás vezeti be.

A költségvetés egységének helyreállítására vonatkozó rendelettörvények intézkednek arról, hogy a nyugdíjpenztárak, a közmunkák és a vasutak költségvetéseit ismét iltassák be az állami büdzsék keretébe. A költségvetést hárommilliárd 250 millió frankkal felemelik. A rendkívüli kiadásokat a kormány azáltal fedezi, hogy rendelettörvény útján nyolc százalékkal emeli fel az összes állami adókat.

A rendelettörvények szövegét kedden este Daladier bemutatta a minisztertanácsban, amely lényegében módosítások után approbálta azokat és általános indoklást szerkesztett hozzájuk, mely kifejté, hogy az általános

pénzügyi felemelés csak fokozatosan teremthető meg és annak eléréséhez legalább két esztendőre van szükség. A rendelettörvényekben foglalt intézkedések arra vannak hivatva, hogy elejét vegyék a helyzet rosszabbodásának és irányt adjanak a pénzügyi és gazdasági élet szanálásának. A korlátozott és átmeneti adóemelések révén 4 milliárd frankos bevételt többet kíván felhozni a kormány. Ez az összeg a gazdasági tevékenység újra-felvetelét és a termelés fokozását fogja szolgálni, elősegítve és lehetővé téve ezáltal a gazdasági és pénzügyi élet normális érverésének helyreállítását.

Egy másik rendelettörvény megszigorítja a Franciaországban tartózkodó idegenek ellenőrzését. Az indoklás rámutat arra, hogy a rendelettörvény sem érinti a hagyományos francia vendégszeretet szabályait. Azoknak azonban, akik csalárd uton jöttek az országba, egy hónapon belül távoznok kell, ha nem sikerül tisztáznok helyzetüket. Azok az idegenek, akiket hazájukból kiutasítottak, csak a belügyminisztérium által kijelölt lakhelyeken fognak a jövőben tartózkodhatni.

Mint Párizsból jelentik, a párizsi sajtó részletesen foglalkozik a tegnap este kiadott rendeletekkel.

A Le Populaire szerint már most tudatában lehetünk annak, hogy a törvényjavasla-

tok alapján nem áll semilyen általános terv. A l'Epouque hangoztatja, hogy ez az első „szállítvány” látványlag nem tartalmazza a francia pénzügyek által igényelt intézkedéseket.

A L'Oeuvre szerint a kormánynyilatkozatban tett ígéretek még csak nem is körvonalazták. Azonban mielőtt véleményt nyilvánítanánk, várjuk be, amíg a kormány élni fog a lehetőségekkel, annál is inkább, mert az összes pártok látványlag így tesznek. Tudjuk, hogy senkinek sem áll érdekében balsikerre számítani.

A Le Jour szerint a kormány dekrétumai elég távol állanak az ország által elvárt és a kormány által ígért érelyes intézkedésektől.

A bulvárlapok inkább kedveznek a kormány terveinek. A Le Matin szerint a tervet éppen elég jól rávilágítanak arra az egyenes vonalra, amelyen a kormány megindult.

Mint Londonból jelentik, a frank ma délelőtt záraskor hirtelen 162,83 pontra esett. A nyitáskor még 165,18 ponttal jegyezték. Az esés a Daladier-kormány új gazdasági rendelkezései által keltett csalódással magyarázható.

Meghalt a merénylő diák áldozata

Buzău, május 3. Ion Badulescu, aki ellen Nicolae Dobrogeanu középiskolai tanuló rablótámadást követett el, ma kiszervezték. A másik áldozat Badulescunak haldoklik. Bogdanescu ügyész miután tudomást szerzett Badulescu haláláról megváltoztatta a diák ellen emelt vádat, amely most már nem gyilkossági kísérlet, hanem gyilkosság minősítésére szól.

Ujabb japán demars Moszkvába

Tokió, május 3. A japán kormány ma új demarsot intézett Moszkvához, amelyben tiltakozott ama közvetlen segítség ellen, amelyet a szovjetek Kinának nyújtanak. A japán kormány ezt a segítséget ellenséges cselekednek fogja fel. A demars Japánnak ama reményét fejezi ki, hogy a szovjet-kormány a legrovidebb időn belül le fog mondani e politikájáról.

A miniszterelnök új kabinet-igazgatója

Bucuresti, május 3. Ion Brosu meghatalmazott minisztert Miron Cristea patriárka-miniszterelnök kabinet-igazgatójává nevezték ki.

A madridi köztársasági csapatok kiszorították a nemzetieket az Egyetemi Várból

Madrid, május 3. Az elmúlt éjszaka folyamán a köztársasági csapatok felrobbantották az egyetemi várból levő rákkutató intézetet. A köztársasági csapatok a robbantás után nyomban elfoglalták a romokat. Éjjel egy órkor a nemzeti csapatok rohamra indultak, hogy visszaszerezze az elvesztett pozíciót. Rendkívül súlyos és elkeseredett harc indult meg, amely mástól órát tartott, végül is a nemzeti csapatoknak vissza kellett vonulniuk.

UJ: Stefan Zweig: Magellán, a föld első körülhajózója. Magellán, az emberiség egyik legérdekesebb, legnagyobb hőse. Stefan Zweig új remekműve, sok képpel, térképpel, 264 lej, vászonkötésben. Rózsavölgyi kiadás, mint Stefan Zweig: Stuart Mária (264 lej), Castello-Calvin 158 lej, örök lámpás 132 lej (mind kötve) Lepagena Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes Rózsavölgyi jegyzéket Lepagétól.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. Cluj, nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 18-60.

BUN DE IMPRIMARE

Taxa postală plătită în no. 224713/8

10. Telefon: Havonta 1100, évre 600, egy fődire: Havonta 12, Hirdetések: „UJ KELET”-banati zsidó, a Cikkeknek törzsa megie

Pompa, és mélye

Az olaszország csak a fénye és zánk. Mint ahogy innepségek pompák felejték zítik a szemléltetnek hazar. Ahol a diadal ut — kiürül. A testre, az élet öröm, amit leír szemlélt, pusztán csak olykor lesz az értelmes esetében ki változatlan rag, hogy szürke h termékeny magy szába, de vak s Legalább is tinnepségeket.

Itálában azo — szóhat az e a több érdekelt fénytől és pomp felettéb látható ves. Illetve: lá sok akad. Nem filmszenáriuma woodi filmstudió szcenáriuma. minden propag képítettsége e holywoodi szen valója, nincs va gos tartalma magán a demons Készséggel el némi önfelédés különböző elitás Nagyon kellemes nyelv zenéjén ke beszámolja. Tén szág összefonód az értelme? Mi

Erről mind a és hallgat Berlin sajtó is — a gleichschaltolt s telemtől. Mert ról van szó, min közsáról, vagy ról — ezzel bi nyegről. Édeskev liai ünepségek e a programjában, csupán egy-egy ts az ünnep feszt Mi történhet Mondják, hogy szudeta-német k kérdésben Muss Csehszlovákia k a Coriera della találkozás tulaj megbeszélések k és kelet-európai nagyhatalmak Mindezek azonba

S a találgatás ez a lényeg: a p rádja, a látvány Természetesen politikában. De ciók értelme ha mentum és ger nek. Más ha de ben fakad, alk hatatlanul, ork

Ebben a dem esinált. Sok bem német színpal látjuk és azt tu ország között eg sült kétértelmü sen bizonytalan Németország új lett Olaszország óhajára Mussolin ben félt volt, h egyikének szük